

ارائه مدل عملکرد مالی بر اساس افشای اطلاعات زیست محیطی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران^۱

مریم آبگینه

دانشجوی دکتری حسابداری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج، کردستان، ایران
maryamabgenih@gmail.com

مهرداد قنبری

استادیار حسابداری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج، کردستان، ایران (نویسنده مسئول)
mehrdadghanbary@yahoo.com

محمود رحمانی

استادیار مدیریت، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج، کردستان، ایران
Mahmoud.Rahmani@iau.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۳۰ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۸/۲۲

چکیده

اصل ۵۰ قانون اساسی حفاظت از محیط زیست را مورد توجه قرار داده است. با توجه به اهمیت بالای توسعه پایدار و افزایش رقابت در حوزه عملکرد زیست‌محیطی، شرکت‌ها افشای اطلاعات زیست محیطی را از طریق انتشار صورت‌های مالی، یادداشت‌های توضیحی، گزارش مجامع عمومی، رسانه‌ها و سایت‌های اینترنتی انجام می‌دهند تا از این طریق عملکرد مالی خود را بهبود بخشند. هدف از این پژوهش ارائه مدل عملکرد مالی بر اساس افشای اطلاعات زیست‌محیطی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. پژوهش حاضر از نوع آمیخته (ترکیبی) است که از لحاظ هدف از نوع کاربردی و از لحاظ روش از نوع توصیفی - اکتشافی و توصیفی - همبستگی است، لذا پژوهش در دو بخش انجام شد. در بخش اول با مطالعه مقالات فارسی و انگلیسی و استفاده از مدل ۷ مرحله‌ای فرا ترکیب متغیرهای مربوط به مدل پژوهش شناسایی و اندازه‌گیری شد. در مرحله دوم با جمع‌آوری داده‌های شرکت‌های بورسی (۴۴۵ مشاهده شامل ۸۹ شرکت طی سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹) در صنایع آلاینده (صنعت خودرو و صنعت نفت) و پاک (صنعت غذا و صنعت دارو) به بررسی رابطه افشای اطلاعات زیست محیطی و عملکرد مالی پرداخته شد. یافته‌ها نشان داد که بین افشای اطلاعات زیست-محیطی و عملکرد مالی رابطه معناداری وجود دارد. همچنین آلاینده‌گی صنعت نیز بر این رابطه تاثیر داشت. توجه به افشای اطلاعات زیست‌محیطی به خصوص در صنایع آلاینده سبب ایجاد ارزش و توسعه پایدار شرکت‌ها خواهد شد.

واژه‌های کلیدی: عملکرد مالی، افشای اطلاعات زیست‌محیطی، شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران.

^۱ این مقاله مستخرج از رساله دکتری دانشگاه آزاد اسلامی می‌باشد.

۱- مقدمه

دیدگاه استراتژیک که خلق ارزش برای ذی‌نفعان و ذی‌حقان را مهم‌ترین اهداف شرکتها عنوان می‌نماید، مسئولیت اجتماعی را نیز به عنوان استراتژی تجاری شناسایی می‌کند که علاوه بر کمک به دستیابی به اهداف شرکت در جهت بهبود عملکرد مالی به عنوان یکی از مهم‌ترین مسائل شرکتها مطرح می‌باشد. تحت این دیدگاه، شرکتها برای بالا بردن عملکرد مالی در محیط‌های رقابتی بالا، انگیزه‌های بالایی برای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اجتماعی دارند. تقاضای روزافزون ذی‌نفعان از شرکتها برای پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی، شرکتها را به درگیر شدن در مسئولیت‌های زیست‌محیطی و اجتماعی همراه با افزایش عملکرد مالی تشویق کرده است. منظور از مسئولیت‌های اجتماعی سازمان، پیوستگی و اتحاد میان فعالیت‌ها و ارزش‌های سازمان به گونه‌ای است که منافع تمام ذی‌نفعان اعم از داخلی و خارجی، شامل سهامداران، مشتریان، کارکنان، سرمایه‌گذاران و عموم جامعه، در سیاست و عملکرد مالی سازمان منطبق با استانداردهای ملی و بین‌المللی افشا شود (یانگ^۱ و همکاران، ۲۰۲۲؛ منگ و ژانگ^۲، ۲۰۲۲؛ سجادی و همکاران، ۱۴۰۱؛ ملکیان و همکاران، ۱۳۹۵).

بر اساس استانداردهای ملی و بین‌المللی الگوهای ارزیابی عملکرد توسعه یافته‌اند و افشای اطلاعات زیست‌محیطی شرکتها برای بهبود اهداف رقابتی آنها از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است (خلود^۳ و همکاران، ۲۰۲۱؛ یعقوبیان و همکاران، ۱۴۰۱؛ نیکبخت و رحیمی‌پور، ۱۴۰۱). اطلاعاتی که توسط مدیران در اختیار همگان قرار می‌گیرند، شامل اطلاعات مالی و غیرمالی می‌باشد. وارد شدن در فعالیتهای مسئولیت‌پذیری اجتماعی و زیست‌محیطی، نه تنها رضایت سهامداران را بهبود می‌بخشد بلکه روی شهرت و اعتبار شرکت نیز تاثیر مثبتی دارد و در نهایت عملکرد مالی را بهبود می‌بخشد (گوپتا و گوپتا^۴، ۲۰۲۰). شرکتها و بخصوص شرکت‌های آلاینده باید نسبت به نیازها و انتظارات استفاده‌کنندگان در مورد گزارشگری اجتماعی آگاه بوده و برای تأمین آنها تلاش کنند. با در نظر گرفتن نکات مطرح شده، اهمیت افشای اطلاعات زیست‌محیطی به عنوان بخشی از گزارشگری اجتماعی و تأثیر آن بر عملکرد آنها بارزتر می‌شود (ژیانگ و چن^۵، ۲۰۱۷؛ سانگ^۶ و همکاران، ۲۰۱۷؛ جباری پیروسیفیان و نوبری، ۱۳۹۹؛ عباسی و محمدی، ۱۳۹۱). امروزه آگاهی ذی‌نفعان از مسائل زیست‌محیطی افزایش یافته و حرکت در مسیر مسئولیت‌های اجتماعی و زیست‌محیطی

عاملی ضروری و حیاتی در بهبود عملکرد مالی است که به تداوم فعالیت سازمانها در بلندمدت منجر می‌شود. در کشور ما در سال‌های اخیر به مسائل زیست محیطی توجه بیشتری شده و قوانین زیادی در این راستا به تصویب رسیده است. این مهم در مورد شرکت‌های آلاینده از اهمیت بیشتری برخوردار است. شرکتها به دنبال تصویب این قوانین سعی بر افشای اطلاعات زیست محیطی به گونه‌ای دارند که عملکرد مالی خود را نیز ارتقاء بخشند. لذا مسئله اصلی این پژوهش ارائه مدل عملکرد مالی بر اساس اطلاعات زیست محیطی است. اهمیت بررسی مسئله این پژوهش از آن جهت است که نشان می‌دهد تحقق هدف‌های زیست محیطی و به دنبال آن هدف‌های اجتماعی، نقش مهمی در طراحی اطلاعات به منظور تصمیم‌گیری دارند و از طرف دیگر گزارشگری مالی برون‌سازمانی در خصوص عملکرد زیست‌محیطی و اجتماعی می‌تواند اطلاعات لازم در ارتباط با هزینه و منفعت برنامه‌های زیست‌محیطی و اجتماعی را نشان دهد و اهداف مدیریت را برای استفاده‌کنندگان خارجی فراهم سازد و در نهایت باعث بهبود جایگاه و عملکرد مالی شرکت شود. مسئله حفاظت از محیط زیست اگرچه از همان ابتدا در اصل ۵۰ قانون اساسی مورد توجه بوده است، اما در سال‌های اخیر از سوی مجامع ملی و بین‌المللی مورد حساسیت بیشتری قرار گرفته است و شرکتها ملزم به رعایت قوانین زیست‌محیطی همراه با بهبود عملکرد مالی خود هستند. نوآوری پژوهش حاضر در روش شناسایی مولفه‌های مدل مطلوب عملکرد مالی بر اساس افشای اطلاعات زیست‌محیطی با روش فراترکیب و سپس آزمون مدل در دو طبقه شرکت‌های آلاینده و پاک می‌باشد که در پژوهش‌های قبلی مشاهده نشده است. در پژوهش‌های قبلی تنها به بررسی رابطه افشای اطلاعات زیست‌محیطی و عملکرد مالی پرداخته‌اند، اما این پژوهش علاوه بر ارزیابی پژوهش‌های قبلی تأثیر آلاینده‌گی شرکتها بر رابطه مربوطه را مورد توجه قرار داده است. روش فراترکیب به جهت بررسی مقالات داخلی و خارجی در سال‌های اخیر مهم‌ترین مولفه‌های موثر را شناسایی و ارزیابی می‌کند و در نهایت روابط این متغیرها با عملکرد مالی در دو طبقه شرکت‌های آلاینده و پاک بررسی می‌کند تا تفاوت‌های موجود در این شرکتها نیز مشخص شود. علت این امر این است که شرکت‌های آلاینده در زمینه رعایت موارد زیست‌محیطی در نزد ذی‌نفعان و ذی‌حقان خود مورد توجه بیشتری هستند. با توجه به افزایش استانداردهای بین‌المللی و داخلی در زمینه مسائل زیست‌محیطی نتایج این پژوهش می‌تواند بینش‌های

4. Gupta and Gupta

5. Xiang and Chen

6. Song

1. Yang

2. Meng and Zhang

3. Khouloud

ارزشمندی به شرکت‌های آلاینده و پاک در بهبود عملکرد مالی ارائه دهد.

۲- مبانی نظری و تجربی پژوهش

در دنیای امروز عملکرد شرکت‌ها از توجه صرف به ابعاد مالی خارج شده و ابعاد غیرمالی شرکت‌ها نیز مورد توجه می‌باشد. با افزایش تعهدات بین‌المللی زیست‌محیطی و تصویب قوانین و استانداردهای زیست‌محیطی امروزه شرکت‌ها باید علاوه بر مباحث مالی در زمینه ابعاد غیرمالی مرتبط با ذی‌نفعان و ذی-حقان نیز پاسخگو باشند. مبحث پاسخگویی یکی از مهم‌ترین انگیزه‌های افشا می‌باشد که بر این اساس تئوری‌های مشروعیت نگاشته شده که هدف آن ایجاد مشروعیت در فعالیت‌های شرکت‌ها است. از آنجا که قوانین بازار سرمایه، مقررات دولتی، سیاست‌های زیست محیطی و ایمنی و استاندارد گزارشگری مالی، ممکن است تعهدات قانونی شرکت‌های جامعه را افزایش دهد، سرمایه‌گذاری در مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها به عنوان راهی برای ایجاد مشروعیت، کاهش هزینه تأمین مالی و حفظ مزیت رقابتی دیده می‌شود. شرکت‌های بزرگتر و شرکت‌هایی که بیشتر در معرض رسانه‌ها قرار دارند در سطوح بالاتری از مشارکت در مسئولیت اجتماعی شرکت دارند و خواهان توسعه پایدار هستند. همچنین اندازه شرکت، صنعت و محیط نظارتی تنوع در سطوح مسئولیت اجتماعی را توضیح می‌دهد (فضیلت و همکاران، ۱۴۰۰؛ دلیری و همکاران، ۱۳۹۹؛ غلامی و همکاران، ۲۰۲۲). مزیت‌های رقابتی شرکت‌های بزرگ و بالغ، در چهارچوب منابع و عملکرد مالی، به آنها اجازه می‌دهد تا در فعالیت‌های مربوط به مسئولیت اجتماعی شرکت کنند. دیدگاه مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها از نگرش اخلاقی بر این فرض است که به دنبال دستیابی به جامعه‌ای خوب می‌باشد و بر روی الزامات اخلاقی در ارتباط بین شرکت و جامعه تأکید دارد. اخلاق تجاری یعنی مسئولیت شرکت در پاسخگویی به پیامدهای فعالیت‌هایی که جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد و شرکت باید در اتخاذ تصمیمات و انجام فعالیت‌ها و اجرای عملیات خود، منافع همه ذینفعان را در نظر بگیرد. اقتصاددانان نئوکلاسیک، طرفداران رابطه منفی بین عملکرد اجتماعی و عملکرد مالی هستند. آنها استدلال می‌نمایند شرکت‌هایی که پاسخگویی به نیازهای اجتماعی سهامداران خود دارند، متحمل یک وضعیت نامساعد رقابتی شده و در نتیجه از کاهش سود به دلیل هزینه‌های اجتماعی می‌توانند جلوگیری نموده و یا آن را به دیگران منتقل نمایند. در تئوری ذینفعان همیشه فرض می‌شود که ممکن است یک رابطه مثبت بین عملکرد اجتماعی و عملکرد مالی وجود داشته باشد (داداشی و پور علی، ۱۴۰۱). پژوهشگران زیادی

استدلال نمودند که سود حاصل از مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها همچون حفاظت از محیط زیست در مقایسه با هزینه‌های آن بیشتر است. بنابراین باید یک رابطه مثبت بین مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و عملکرد مالی وجود داشته باشد. همچنین رفع نیازهای ذینفعان مختلف شرکت باعث بازگشت اعتبار می‌شود که در نهایت تأثیر مثبتی بر روی عملکرد مالی همه شرکت‌ها اعم از دولتی و خصوصی دارد (اقبالی مقدم و همکاران، ۱۴۰۱؛ عبیری و همکاران، ۱۴۰۱). پژوهشگران زیادی رابطه افشای اطلاعات زیست محیطی و عملکرد مالی را مشاهده نموده اند (غلامی و همکاران، ۲۰۲۲؛ یانگ و همکاران، ۲۰۲۲؛ الیلی و نوبانی، ۲۰۲۲؛ هائیکسا و جیانپینگ، ۲۰۲۲؛ ژای و همکاران، ۲۰۲۲؛ دانکوا و همکاران، ۲۰۲۱؛ خلود و همکاران، ۲۰۲۱؛ رجبی و قجریگی، ۲۰۲۱؛ قاسمی و همکاران، ۲۰۲۰؛ اچیر و همکاران، ۲۰۲۰؛ پانایوتیس و همکاران، ۲۰۱۹؛ ژیانگ و چن، ۲۰۱۷؛ سانگ و همکاران، ۲۰۱۷؛ داداشی و پور علی، ۱۴۰۱؛ شهابی و همکاران، ۱۴۰۰؛ اشرف طالش و همکاران، ۱۴۰۰؛ طیاران و همکاران، ۱۳۹۹). همچنین تأثیر آلاینده‌گی صنعت بر رابطه افشای اطلاعات زیست محیطی و عملکرد نیز در برخی پژوهش‌ها مشاهده شده است (رجبی و قجریگی، ۲۰۲۱؛ ژیانگ و چن، ۲۰۱۷؛ عباسی و محمدی، ۱۳۹۱).

۳- روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع آمیخته (کیفی - کمی) است. ابزار اصلی پژوهش مقالات فارسی و انگلیسی معتبر است که پس از شناسایی متغیرها ابتدا از خبرگان نظرخواهی و سپس متغیرهای مربوطه از گزارش‌های منتشره مالی و غیر مالی شرکت‌های بورسی جمع‌آوری و محاسبه می‌شوند. مرحله اول پژوهش که استفاده از رویکرد فراترکیب است، در این مرحله با مطالعه مقالات فارسی و انگلیسی و استفاده از مدل ۷ مرحله‌ای فرا ترکیب متغیرهای مربوط به مدل پژوهش شناسایی و اندازه‌گیری می‌شوند. در مرحله دوم با جمع‌آوری داده‌های شرکت‌های بورسی به تحلیل رابطه افشای اطلاعات زیست‌محیطی و عملکرد مالی (اعتبار سنجی مدل) پرداخته می‌شود. جامعه آماری پژوهش در مرحله تحلیل آنتروپی شانون ۲۰ نفر از متخصصین حوزه پژوهش می‌باشد. در مرحله تحلیل رگرسیون مدل نهایی منبعث از مرحله فرا ترکیب جامعه پژوهش شامل دو دسته شرکت‌های آلاینده و غیر آلاینده به شرح ذیل می‌باشد:

جدول ۲: واژگان منتخب برای جستجو در پایگاه های اطلاعاتی

فارسی	انگلیسی
افشای اطلاعات زیست محیطی و عملکرد مالی	Environmental Information's Disclosure and Financial Performance
عملکرد مالی	Financial Performance
افشای اطلاعات زیست محیطی	Environmental Information's Disclosure

پایگاه های اطلاعاتی مورد بررسی شامل پایگاه های فارسی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی^۲، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی^۳، پایگاه مجلات تخصصی نور^۴، مرجع دانش (ناشر تخصصی کنفرانس های ایران)^۵، پایگاه اطلاعات علمی علم نت^۶، پایگاه اطلاعات علمی ایران^۷ و سیویلیکا^۸ بودند. با توجه به اینکه برخی مجلات به صورت مستقیم مقالات خود را در سایت های علمی منتشر نمی کنند نیاز است که برای یافتن مقالات جدید سایت مجلات حسابداری و حسابرسی نیز مورد بررسی قرار گیرند. پایگاه های انگلیسی شامل سایت جهت های علمی (ساینس دایرکت)^۹، امرالد^{۱۰} و ریسرچ گیت^{۱۱} هم به همراه گوگل بررسی شدند.

گام سه: جستجو و بررسی مطالعات و مقاله های مرتبط: پس از شناسایی واژگان کلیدی پژوهش، مجموعه مطالعات و مقاله های حاوی واژگان کلیدی شناسایی می شود. این مطالعات و مقالات براساس موارد ذیل استخراج می شوند.

از سایت پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی، سیویلیکا و سایر منابع فارسی ۲۷۰ عدد مقاله یافت شد که ۲۰۰ عدد بخاطر عنوان حذف شد و ۲۰ عدد با مطالعه چکیده حذف شد و ۸ عدد با مطالعه متن پژوهش حذف شد. ۴۲ منبع در نهایت برای شناسایی عوامل در نظر گرفته شد. در خصوص منابع انگلیسی نیز از سایت ساینس دایرکت، ریسرچ گیت و امرالد و سایر منابع انگلیسی ۲۰۳ عدد مقاله یافت شد که ۱۳۳ عدد بخاطر عنوان حذف شد و ۲۸ عدد با مطالعه چکیده حذف شد و ۸ عدد با مطالعه متن پژوهش حذف شد. ۳۴ منبع در نهایت برای شناسایی عوامل در نظر گرفته شد.

جدول ۱: نمونه پژوهش

صنایع	تعداد مشاهدات	صنایع پاک	تعداد مشاهدات
خودرو و قطعات	۳۵ شرکت در ۵ سال = ۱۷۵ مشاهده	دارویی	۳۳ شرکت در ۵ سال = ۱۶۵ مشاهده
فرآورده های نفتی	۱۰ شرکت در ۵ سال = ۵۰ مشاهده	زراعت و خدمات وابسته	۱۱ شرکت در ۵ سال = ۵۵ مشاهده
جمع	۲۲۵ مشاهده	جمع	۲۲۰ مشاهده

بر اساس پژوهش عباسی و محمدی (۱۳۹۱) که به بررسی گزارشگری مالی عملکرد زیست محیطی شرکت های آلاینده پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با مطالعه دقیق قوانین زیست محیطی و استانداردهای حسابداری انجام شده شرکت های نفتی و خودرویی به عنوان دو دسته مهم از شرکت های آلاینده در نظر گرفته شده اند و شرکتهای دارویی و زراعی که عمدتاً محصولات پاک در شرایط پاک تولید می نمایند به عنوان دو دسته مهم از شرکت های پاک در نظر گرفته شده اند.

روش فراترکیب

مدل هفت مرحله ای سندلوسکی و بارسو^۱ (۲۰۰۷) جهت شناسایی متغیرهای پیش بینی کننده عملکرد مالی استفاده می شود:

گام اول: تنظیم سوال پژوهش: نخستین گام فراترکیب تنظیم پرسش های پژوهش است:

سوال اول: عوامل موثر بر عملکرد مالی بر اساس اطلاعات زیست محیطی در ایران کدامند؟

سوال دوم: عوامل موثر بر عملکرد مالی بر اساس اطلاعات زیست محیطی در ایران چگونه اندازه گیری می شود؟

سوال سوم: مدل موثر بر عملکرد مالی بر اساس اطلاعات زیست محیطی در ایران چگونه است؟

گام دوم: جستجوی نظام مند متون: در این مرحله به جستجوی سیستماتیک کتاب ها و مقالات منتشر شده معتبر داخلی و خارجی با استفاده از واژگان کلیدی مرتبط در پایگاه های اطلاعاتی پرداخته می شود.

⁷ . <https://ganj.irandoc.ac.ir>

⁸ . <https://civilica.com/>

⁹ . <https://www.sciencedirect.com>

¹⁰ . <https://www.emerald.com>

¹¹ . <https://www.researchgate.net/>

¹ . Sandelowski & Barroso

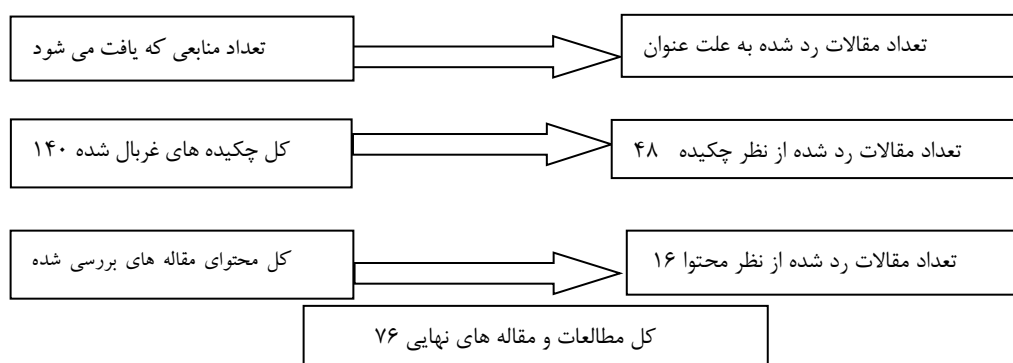
² . <https://www.sid.ir/fa/journal/>

³ . <http://ensani.ir/fa>

⁴ . <https://www.noormags.ir/>

⁵ . <https://civilica.com/>

⁶ . <https://elmnet.ir>

شکل ۱: فرآیند بازبینی انتخاب مقاله و یا مطالعه مربوطه

شامل ضعیف (۰ تا ۱۰)، متوسط (۱۱ تا ۲۰)، خوب (۲۱ تا ۳۰)، خیلی خوب (۳۱ تا ۴۰) و عالی (۴۰ تا ۵۰) بودند.

میزان میانگین امتیاز CASP مربوط به ۴۲ عدد از مقالات فارسی ۳۷.۳۶ می باشد که نشاندهنده روایی ابزارهای پژوهش به صورت خیلی خوب (۳۱ تا ۴۰) است. امتیاز مقالات از ۳۲ تا ۴۱ متغیر بوده‌اند. به عبارتی کمترین امتیاز مقالات ۳۲ و بالاترین امتیاز ۴۱ بوده است. میزان میانگین امتیاز CASP مربوط به ۳۴ عدد از مقالات انگلیسی ۴۲.۱۱ می باشد که نشاندهنده روایی ابزارهای پژوهش به صورت عالی (۴۱ تا ۵۰) است. امتیاز مقالات از ۳۷ تا ۴۹ متغیر بوده‌اند. به عبارتی کمترین امتیاز مقالات ۳۷ و بالاترین امتیاز ۴۹ بوده است. میانگین روایی کلیه ۷۶ منبع انگلیسی و فارسی ۳۹.۴۸ می باشد که نشاندهنده روایی ابزارهای پژوهش به صورت خیلی خوب (۳۱ تا ۴۰) است.

بررسی مقالات متغیرهای زیر را برای مدل پیشنهادی ارائه نمود:

گام چهار: استخراج اطلاعات مقالات: در این مرحله محتوای مقالات به دقت مطالعه شده و عوامل اثرگذار بر عملکرد مالی استخراج می شوند.

منابع فارسی مورد بررسی عملکرد مالی و افشای اطلاعات زیست محیطی

در جداول مربوطه برای تعیین روایی ابزارهای پژوهش که مقالات و متون مورد مطالعه اند از برنامه مهارت‌های ارزیابی حیاتی^۱ CASP استفاده می شود. با استفاده از برنامه مهارت‌های ارزیابی حیاتی یا روش CASP با ۱۰ شرط کیفی هر مقاله به لحاظ کیفی مورد ارزیابی قرار گیرد. به هر یک از مقالات براساس هر یک از این شرایط، امتیازی بین ۱ تا ۵ تخصیص داده می شود. مقالاتی که مجموع امتیازات آن‌ها ۲۵ و بالاتر شود به لحاظ کیفی تأیید و باقی مقالات حذف خواهند شد. شرایط در نظر گرفته شده برای روش CASP در این پژوهش عبارتند از: تناسب اهداف مقاله مورد بررسی با اهداف پژوهش، به روز بودن پژوهشی مقاله مورد بررسی، طرح مطرح شده در مقاله مورد بررسی، روش نمونه‌گیری در مقاله مورد بررسی، روش و کیفیت جمع‌آوری داده‌ها، میزان انعکاس پذیری امکان بسط دادن نتایج و دستاوردها مقاله مورد بررسی، میزان و نحوه رعایت نکات اخلاقی رایج در زمینه تدوین متون پژوهشی در مقاله مورد بررسی، میزان دقت در زمینه تجزیه و تحلیل داده‌ها در مقاله مورد بررسی، وضوح بیان در ارائه یافته‌های مقاله مورد بررسی و ارزش کلی مقاله مورد بررسی. از آنجا که ۱۰ ویژگی وجود دارد و حداکثر امتیاز هر ویژگی ۵ می باشد، بنابراین بیشترین نمره‌ای که هر مقاله براساس مقیاس CASP کسب می کند، ۵۰ می باشد. ساده‌ترین روش آن است که هر مقاله‌ای که پایین‌تر از ۲۵ امتیاز دارد حذف شود. امتیازات

^۱. Critical Appraisal Skills Program

جدول ۳: متغیرهای موجود در مقالات داخلی و خارجی

متغیر کنترلی	متغیر مستقل	متغیر وابسته	پژوهشگر
	مسئولیت اجتماعی	افشای اطلاعات زیست محیطی شامل (موجودی مواد، مصرف انرژی، آب، تنوع زیست محیطی، انتشار گازها، فاضلاب و پسماند، محصولات و خدمات، مطابقت، کلی، تامین کنندگان مواد اولیه و شکایت زیست محیطی)	قنبری قلعه رودخانی و همکاران (۱۴۰۰)
	هزینه های زیست محیطی (پرسشنامه استاندارد ضایعات تولید و میزان آلودگی هوا)	عملکرد مالی (پرسشنامه استاندارد)	شهابی و همکاران (۱۴۰۰)
	اطلاعات زیست محیطی شامل عملکرد و تطبیق زیست محیطی، مدیریت انرژی، قوانین ومقررات زیست محیطی، ایزو، مصرف مواد، اخلاق و فرهنگ سازمانی	ارزش بازار	اشرف طالش و همکاران (۱۴۰۰)
	مالکیت نهادی	اطلاعات زیست محیطی (آلودگی هوا و مصرف انرژی و مواد اولیه)	فخاری و همکاران (۱۴۰۰)
اندازه، رشد شرکت، سن شرکت	قدرت مدیر عامل	عملکرد مالی (بازده دارایی ها، بازده حقوق صاحبان سهام و کیو توبین)	فروغی و رحیمی (۱۴۰۰)
	متغیرهای اقتصادی کلان شامل نرخ ارز و تولید ناخالص داخلی و تورم و ... متغیرهای خرد شامل نسبت های مالی	عملکرد مالی شامل بازده داراییها، حاشیه سود قبل از بهره و مالیات و استهلاک، بازده سرمایه، نرخ سود به فروش، بازده سرمایه گذاری، ارزش افزوده اقتصادی	علی زاده و همکاران (۱۴۰۰)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (مواد سبز و محصول سبز)	عملکرد مالی (پرسشنامه استاندارد)	طیاران و همکاران (۱۳۹۹)
	استراتژی های مالی	عملکرد مالی (بازده دارایی، بازده حقوق صاحبان سهام و کیوتوبین)	آقاجان نشانی و همکاران (۱۳۹۹)
سودتقسیمی و سود هر سهم و نرخ ارز و تولید ناخالص داخلی و تورم	کیفیت حسابرسی داخلی	عملکرد مالی (حاشیه سود خالص) و رشد قیمت سهام	نوعی و همکاران (۱۳۹۹)
	افشای اطلاعات زیست محیطی شامل تعهد زیست محیطی، الگوبرداری زیست محیطی، ایزو و ادغام وظیفه ای و توانایی واحد پژوهش و توسعه بر موفقیت محصول جدید سبز	عملکرد مالی با پرسشنامه استاندارد	مرادیان و آقاجانی (۱۳۹۹)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (قوانین موجود و مشخصه های صنعت)	عملکرد مالی (بازده دارایی و بازده سرمایه)	اخباری و پناهیان (۱۳۹۹)
اهرم مالی و عمر شرکت	افشای اطلاعات زیست محیطی	عملکرد مالی (ارزش افزوده اقتصادی)	مختاری (۱۳۹۹)
اندازه، اهرم، نسبت ارزش بازار به دفتری و سن شرکت	رقابت در بازار محصول	عملکرد مالی (بازده دارایی ها و نرخ بازده حقوق صاحبان سهام)	اکبری و همکاران (۱۳۹۸)
نرخ ارز و نرخ تورم و نرخ بهره	ساختار سرمایه	عملکرد مالی (بازده دارایی) و ارزش شرکت	حیدری کیا و حسین زاده (۱۳۹۸)
اندازه، اهرم، مخارج سرمایه ای و استقلال هیئت مدیره	افشا	عملکرد مالی (بازده دارایی ها و نرخ بازده حقوق صاحبان سهام)	یافتیان و صادقی (۱۳۹۸)
اندازه و اهرم و نرخ رشد دارایی	تورم و مدیریت سرمایه در گردش	عملکرد مالی با نرخ بازده دارایی ها	جوکار و همکاران (۱۳۹۸)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (تولید سبز و تبعیت از قوانین و مصرف انرژی و مواد برخورد با طبیعت و تولید زباله و ...)	عملکرد مالی (بازده دارایی)	آقاجانی و همکاران (۱۳۹۸)

متغیر کنترلی	متغیر مستقل	متغیر وابسته	پژوهشگر
اندازه و اهرم و نرخ رشد و جریان نقدی آزاد و سال و صنعت	افشای اطلاعات زیست محیطی کنترل آلودگی، جلوگیری از خسارات زیست محیطی، بازیافت یا جلوگیری	عملکرد مالی (بازده دارایی و حاشیه سود خالص)	جعفری جم و همکاران (۱۳۹۸)
	از ضایعات، پژوهش و توسعه، سیاست زیست محیطی، سرمایه گذاری در پروژه های		
	زیست محیطی و سایر		
اندازه و اهرم و مخارج سرمایه ای و سن شرکت	مدیریت سود	سطح افشا و عملکرد مالی (بازده دارایی و بازده حقوق صاحبان سهام)	خوش طینت و همکاران (۱۳۹۸)
شرایط بازار	سیستمهای مدیریت زیست محیطی (پرسشنامه استاندارد)	عملکرد مالی (پرسشنامه استاندارد)	نظری پور و نصیری (۱۳۹۷)
اندازه و مالکیت دولتی و سن شرکت	عملکرد اجتماعی، زیست محیطی و اخلاقی) زیست محیطی با چک لیست شامل توجه به حفاظت محیط زیست در فرآیندهای تولیدی/توزیعی	عملکرد مالی (بازده دارایی و کیوتوبین)	فغانی ماکرانی و زندی (۱۳۹۷)
	استانداردهای بهداشت و ایمنی محصولات هزینه های زیست		
	محیطی مانند کنترل آلودگی		
	رفتار ریسک پذیر	عملکرد مالی (بازده دارایی)	اثنی عشری و ولی زاده لاریجانی (۱۳۹۷)
	مدیریت هزینه استراتژیک (هزینه های زیست محیطی شامل هزینه های مواد و تولید سبز)	عملکرد مالی (بازده دارایی)	نظری پور و میرزایی (۱۳۹۷)
	حاکمیت شرکتی	عملکرد مالی شامل بازده دارایی ها و نسبت کیوتوبین	چالاک و همکاران (۱۳۹۷)
	مدیریت زنجیره تامین پایدار	عملکرد زیست محیطی و عملکرد مالی	توکلی دهقانی و همکاران (۱۳۹۶)
	مدیریت اثربخش ریسک	عملکرد مالی (بازده دارایی)	عسگر نژاد توری و امکانی (۱۳۹۶)
	توسعه بخش بانکی، ساختار سرمایه	عملکرد مالی (ارزش افزوده بازار و کیوتوبین)	شهیدی و همکاران (۱۳۹۶)
اندازه و وجه نقد و نسبت ارزش دفتری به بازار	پاداش مدیران	ساختار سرمایه و عملکرد مالی (بازده دارایی)	جوادی و فتاحی (۱۳۹۵)
	نوسانات نرخ ارز	عملکرد مالی (سود خالص)	حسینی و همکاران (۱۳۹۵)
	حاکمیت شرکتی	عملکرد مالی (بازده دارایی ها و حقوق صاحبان سهام) و ریسک	پاک مرام و لطفی (۱۳۹۵)
	مدیریت ذینفعان	عملکرد مالی (بازده دارایی ها، نسبت سود ناخالص به فروش و نسبت سود خالص به فروش)	گل محمدی شورکی و پورحیدری (۱۳۹۵)
	سرمایه در گردش	عملکرد شرکت (بازده دارایی و کیوتوبین) و محدودیت های مالی	امامی و فرید (۱۳۹۵)
	توسعه بازار سهام	عملکرد (ارزش افزوده بازار و کیوتوبین)	شهیدی و همکاران (۱۳۹۴)
	حسابداری زیست محیطی (نوع محصول و ضایعات و انرژی و آلودگی هوا)	شاخص های مالی و عملیاتی (بازده دارایی)	حیدرپور و قرنی (۱۳۹۴)
	عملکرد اجتماعی، زیست محیطی و اخلاقی (نوع صنعت و انرژی مصرفی و آلوده کنندگی هوا)	عملکرد مالی (کیوتوبین)	رمضانی لیندی (۱۳۹۴)

متغیر کنترلی	متغیر مستقل	متغیر وابسته	پژوهشگر
	مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی (مصرف انرژی و آلودگی هوا و نوع محصول)	عملکرد مالی (بازده دارایی و بازده حقوق صاحبان سهام و کیوتوبین و سود هر سهم و حاشیه سود)	وحیدی الیزایی و فخاری (۱۳۹۴)
اندازه و اهرم مالی	مسئولیت پذیری اجتماعی	عملکرد مالی (ارزش افزوده اقتصادی، ارزش افزوده بازار و کیوتوبین)	بادآورنهندی و همکاران (۱۳۹۳)
	عملکرد زیست محیطی (مصرف انرژی و آلودگی هوا و نوع محصول)	عملکرد مالی (بازده دارایی)	پورعلی و حجاجی (۱۳۹۲) صنوبر و همکاران (۱۳۹۰)
	معیارهای غیرمالی	عملکرد مالی (سود)	روچی و آذر (۱۳۸۹)
اندازه و اهرم	حاکمیت شرکتی	عملکرد مالی (رشد درآمد، رشد سود عملیاتی، رشد سود خالص، بازده دارایی ها و بازده حقوق صاحبان سهام)	قائمی و شهریاری (۱۳۸۸)
	نسبت های مالی	عملکرد مالی (بازده حقوق صاحبان سهام و بازده سهام)	بهرام فر و ساعی (۱۳۸۵)
دارایی ثابت، مخارج سرمایه ای، رشد، وجه نقد و اهرم و صنعت و شرایط سال	افشای اطلاعات زیست محیطی شامل مجموع افشای اطلاعات مرتبط با انتشار گازهای گلخانه ای، آب، انرژی، تنوع زیستی، محصولات و خدمات و انطباق	عملکرد مالی (بازده دارایی)	غلامی و همکاران (۲۰۲۲)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (مصرف انرژی، نوع محصول و آلودگی ها)	عملکرد مالی (بازده دارایی)	یانگ و همکاران (۲۰۲۲)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (محصولات و مصرف انرژی و رعایت قوانین)	عملکرد مالی (حاشیه سود)	الیلی و نوبانی (۲۰۲۲)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (آلودگی ها و روش تحلیل محتوای موارد زیست محیطی مندرج در گزارشات)	عملکرد مالی (بازده دارایی و بازده حقوق صاحبان سهام و سود هر سهم)	هانیکسا و جیانپینگ (۲۰۲۲)
اندازه و اهرم مالی	افشای اطلاعات زیست محیطی (نوع محصول و آلودگی و مصرف انرژی)	عملکرد مالی (بازده دارایی) و صادرات	زای و همکاران (۲۰۲۲)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (آلودگی و مصرف انرژی)	عملکرد مالی (بازده دارایی)	ژانگ و همکاران (۲۰۲۲)
چشم انداز سرمایه گذار	افشای اطلاعات زیست محیطی (افشاگری اطلاعات مرتبط با انرژی و آلودگی و ... عدد ۱)	عملکرد مالی (بازده غیر عادی)	منگ و ژانگ (۲۰۲۲)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (نوع محصول و مصرف انرژی و رعایت قوانین)	عملکرد مالی (بازده حقوق صاحبان سهام و نسبت کیوتوبین)	دانکوا و همکاران (۲۰۲۱)
	نوآوری زیست محیطی (کاهش آلودگی و تولید محصول)	عملکرد مالی (بازده دارایی و بازده حقوق صاحبان سهام)	خلود و همکاران (۲۰۲۱)
اندازه شرکت و هزینه پژوهش و توسعه و تمرکز در صنعت	افشای اطلاعات زیست محیطی (محصول و آلودگی و مصرف انرژی)	عملکرد مالی (بازده دارایی)	رجبی و قجریبیگی (۲۰۲۱)
صنعت و اندازه و اهرم مالی	ریسک	عملکرد مالی (بازده حقوق صاحبان سهام)	توموری و همکاران (۲۰۲۱)
اهرم مالی	افشای اطلاعات زیست محیطی (صنعت و آلودگی و مصرف انرژی و تبعیت از قانون)	عملکرد مالی (بازده دارایی و بازده حقوق صاحبان سهام و کیوتوبین و سود)	گوپتا و گوپتا (۲۰۲۰)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (صنعت و تولید و مصرف انرژی)	عملکرد مالی (سود)	آبیجیت و همکاران (۲۰۲۰)
حاکمیت شرکتی و مالکیت و اهرم و رشد	افشای اطلاعات زیست محیطی (گواهی ایزو)	عملکرد مالی (بازده دارایی)	قاسمی و همکاران (۲۰۲۰)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (محصول و مصرف انرژی و آلودگی و گواهی ایزو)	عملکرد مالی (بازده دارایی)	اچیر و همکاران (۲۰۲۰)

متغیر کنترلی	متغیر مستقل	متغیر وابسته	پژوهشگر
اندازه و اهرم و رشد	افشای اطلاعات زیست محیطی (اطلاعات منتشره زیست محیطی)	عملکرد مالی (بازده دارایی)	آبان و زاهد حسن (۲۰۲۰)
حاکمیت شرکتی و اهرم و رشد	افشای اطلاعات زیست محیطی (اطلاعات منتشره زیست محیطی مرتبط با محصول و انرژی و ضایعات و ...)	عملکرد مالی (حاشیه سود)	پاناگیوتیس و همکاران (۲۰۱۹)
اندازه شرکت و رشد شرکت	افشای اطلاعات زیست محیطی (نوع محصول و مصرف انرژی و آلودگی)	عملکرد مالی (بازده دارایی و بازده حقوق صاحبان سهام)	هانینان و همکاران (۲۰۱۸)
اندازه شرکت، اهرم مالی و رشد شرکت	افشای اطلاعات زیست محیطی (نوع محصول و رعایت قانون و مصرف انرژی و آلودگی)	عملکرد مالی (بازده حقوق صاحبان سهام)	هسوئن (۲۰۱۷)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (تحلیل محتوای اطلاعات زیست محیطی و تعداد کلمات)	عملکرد مالی (بازده دارایی)	ژیانگ و چن (۲۰۱۷)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (باز یافت و مقابله با آلودگی)	عملکرد مالی (بازده حقوق صاحبان سهام)	سانگ و همکاران (۲۰۱۷)
حاکمیت شرکتی و اهرم و رشد	افشای اطلاعات زیست محیطی (ایزو و رعایت قوانین)	عملکرد مالی (بازده)	وانگ و ساریکز (۲۰۱۷)
اهرم و رشد	افشای اطلاعات زیست محیطی (اطلاعات متنوع و در حوزه های مختلف هوا، آب و انرژی)	عملکرد مالی (سود)	وانگر و همکاران (۲۰۱۷)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (ضایعات و محصول و انرژی)	عملکرد مالی (بازده دارایی ها و بازده حقوق صاحبان سهام)	نور هاسیمه و همکاران (۲۰۱۶)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (پرسشنامه)	عملکرد مالی (پرسشنامه)	وینچنزو و همکاران (۲۰۱۶)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (پرسشنامه)	عملکرد مالی (پرسشنامه)	نیشیتانی و همکاران (۲۰۱۶)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (چک لیست اطلاعات زیست محیطی مانند محصول و آلودگی و ایزو و انرژی و رعایت قوانین)	عملکرد مالی (بازده دارایی و کیوتوبین)	نور و همکاران (۲۰۱۵)
اندازه و اهرم	افشای اطلاعات زیست محیطی (چک لیست اطلاعات زیست محیطی مانند محصول و آلودگی و ایزو و انرژی و رعایت قوانین)	عملکرد مالی (سود)	واهب و الساید (۲۰۱۵)
اندازه و اهرم و رشد	سرمایه و بدهی	عملکرد مالی (بازده)	باری و میخاو (۲۰۱۵)
اندازه و اهرم	حاکمیت شرکتی	عملکرد مالی (بازده دارایی)	کریستنسن و همکاران (۲۰۱۵)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (تعداد کلمات مرتبط با افشای اطلاعات زیست محیطی در گزارش های مالی)	محافظه کاری شرکت و کیفیت اقلام تعهدی	سالوسکی و زولچ (۲۰۱۴)
اندازه و اهرم	سرمایه و بدهی	عملکرد مالی (بازده دارایی ها)	کریشان و همکاران (۲۰۱۱)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (تحلیل محتوای اطلاعات زیست محیطی / تعداد کلمات مرتبط با محیط زیست)	عملکرد مالی (بازده سهام)	آرشاد و رازاک (۲۰۱۱)
	افشای اطلاعات زیست محیطی (تحلیل محتوای اطلاعات زیست محیطی / تعداد کلمات مرتبط با محیط زیست)	عملکرد مالی (بازده دارایی)	اویونو و همکاران (۲۰۱۱)

نمایانگر میزان توافق مورد انتظار است. چنانچه مقدار این ضریب از ۰.۶ بیشتر باشد پایایی وجود دارد. با توجه به اینکه میزان ضریب کاپا از ۰.۶ بزرگتر است لذا متغیرهای انتخاب شده برای مدل پژوهش پایا هستند.

گام هفتم: ارائه یافته ها: به منظور اطمینان از اعتبار یافته‌ها، رتبه بندی با پرسشنامه آنتروپی شانون پر شده توسط خبرگان عالی رتبه و مورد تایید حرفه حسابداری و حسابرسی انجام می شود. ایده اصلی روش آنتروپی این است که هر چه وزن یک شاخص بیشتر باشد آن شاخص از اهمیت بیشتری برخوردار است. در این مرحله ابتدا نظرات خبرگان در قالب اعداد ۱ تا ۲۰ برای بررسی میزان اهمیت و رتبه هر یک از عوامل پرسیده می شود.

گام پنجم: تجزیه، تحلیل و ترکیب یافته‌های پژوهش: گام پنجم در روش متاستز، تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی پژوهش است. همانگونه که در جداول فوق مشاهده شد، در این پژوهش متغیرهای مورد مطالعه در سه دسته متغیر مستقل، وابسته و کنترلی مورد طبقه‌بندی قرار می‌گیرند.

گام ششم: پایایی و اعتبار مدل (کنترل کیفیت): پایایی بین کدگذاران به معنای میزان توافقی است که کدگذاران مستقل، هنگام ارزیابی ویژگی‌های یک پیام یا متن به دست می‌دهند. برای تعیین میزان پایایی مولفه های کدگذاری شده از ضریب کاپای کوهن (شاخص کاپا) استفاده می‌شود: مقدار PAo نمایانگر میزان توافق دو ارزیاب است. مقدار PAE نیز

جدول ۴: کدگذاری عوامل اثرگذار بر تکرار بر عملکرد مالی

کد	متغیرهای کنترلی	نحوه اندازه گیری	کدگذار ۱	کدگذار ۲
C1	فروش (رشد)	اختلاف فروش سال جاری با سال قبل	۱	۱
C2	دارایی ثابت	خالص دارایی ثابت تقسیم بر کل دارایی‌ها	۱	۱
C3	وجه نقد	دارایی‌های نقد شرکت تقسیم بر دارایی‌ها	۱	۱
C4	اهرم مالی	بدهی‌های بلند مدت تقسیم بر دارایی‌ها	۱	۱
C5	نرخ ارز	آمار بانک مرکزی	۱	۱
C6	تورم	آمار بانک مرکزی	۱	۱
C7	سرمایه در گردش	دارایی جاری منهای بدهی جاری	۱	۱
C8	تولید ناخالص داخلی	آمار بانک مرکزی	۱	۰

جدول ۵: محاسبات ضریب کاپا برای متغیرهای اثرگذار بر عملکرد مالی

کدگذار ۲				جدول متقاطع		
ضرب سطرهای متناظر	تقسیم جمع بر جمع کل	جمع	متغیر کنترلی	انتخاب نشده		
۰.۰۱۵۶۲۵	۰.۰۶۲۵	۱	۰	۰	انتخاب نشده	
۰.۸۷۵	۰.۵	۸	۷	۱	متغیر کنترلی	
فرمول کاپا			۱۶	۷	جمع	
			۱	۱.۷۵۰	تقسیم جمع بر جمع کل	
$\text{kappa} = \text{Pi} = (\text{PA}_o - \text{PA}_E) / (1 - \text{PA}_E)$			۰.۸۷۵	میزان توافق دو ارزیاب		PAo
			۱.۷۶۶	میزان توافق مورد انتظار		PAE
			۱.۱۶۲	ضریب کاپا		Pi

جدول ۶: نحوه ورود پاسخ ها به اکسل محاسبات آنتروپی شانون

پاسخ های اولیه			پاسخگویان
عامل n	عامل...	عامل ۱	

جدول ۷: نحوه نرمال نمودن پاسخ های اولیه

پاسخ های نرمال شده			پاسخگویان
عامل n	عامل...	عامل ۱ پاسخ تقسیم بر جمع ستون	

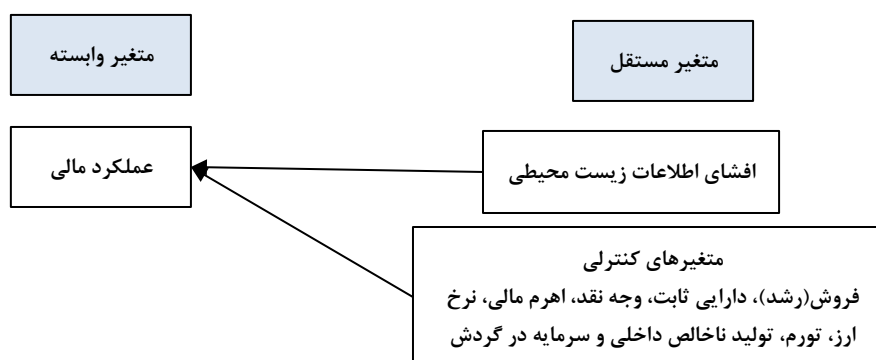
مجموع ستون آخر یعنی مجموع لگاریتم طبیعی پاسخ‌های نرمال شده مشخص و ضربدر پاسخ‌های اولیه بر عدد k تقسیم و عدد E برای هر عامل محاسبه و در نهایت این اعداد نرمال می‌شوند. برای نرمال‌سازی عدد هر عامل تقسیم بر مجموع اعداد آن عامل می‌شوند و رتبه مربوطه w بدست می‌آید.

بعد از این مرحله پاسخ‌ها نرمال می‌شوند، لذا عدد هر سلول بر مجموع پاسخ‌ها در ستون مربوطه تقسیم می‌شود. لگاریتم طبیعی پاسخ‌های نرمال شده مشخص و ضربدر پاسخ‌های اولیه می‌شوند؛ میزان عدد k مشخص می‌شود ($K = \text{منفی } 1$ تقسیم بر لگاریتم طبیعی تعداد پاسخ‌ها $= -0.3338$)، سپس

رتبه بندی متغیرهای کنترلی با روش آنتروپی شانون

جدول ۸: رتبه بندی متغیرهای کنترلی در آنتروپی شانون

جمع	تولید ناخالص داخلی	سرمایه در گردش	تورم	نرخ ارز	اهرم مالی	وجه نقد	دارایی ثابت	فروش (رشد)	k
-۰.۳۳۳۸	منفی ۱ ضربدر لگاریتم طبیعی تعداد پاسخ‌ها								
۷۱.۶۶۷	۸.۹۶۱۳	۸.۹۴۸۵	۸.۹۶۸۸	۸.۹۶۱۳	۸.۹۴۸۵	۸.۹۶۸۸	۸.۹۵۲۴	۸.۹۵۷۹	Ej
	۰.۱۲۵	۰.۱۲۴۹	۰.۱۲۵۱	۰.۱۲۵	۰.۱۲۴۹	۰.۱۲۵۱	۰.۱۲۴۹	۰.۱۲۵	Wi

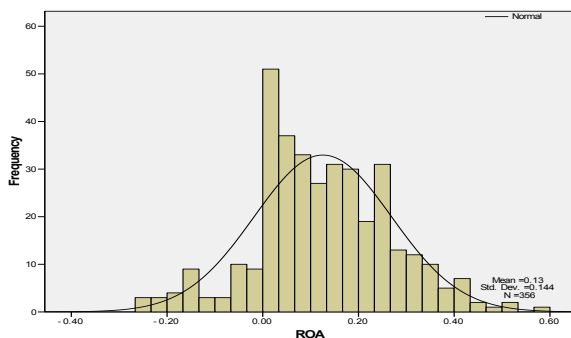
شکل ۲: مدل نهایی پژوهش برای آزمون فرضیه‌ها منبع از تحلیل فراترکیب

تحلیل رگرسیونی فرضیه‌ها

جدول ۹: آمار توصیفی برای متغیرهای تحقیق

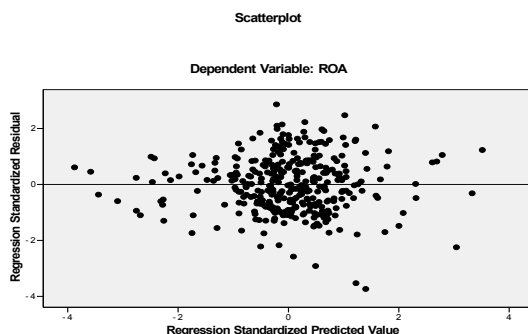
متغیرها	تعداد	میانگین	میان	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
عملکرد مالی (بازده دارایی)	۳۵۶	۰/۱۳	۰/۱۲	۰/۱۴	-۰/۲۵	۰/۵۹
اطلاعات زیست محیطی	۳۵۶	۰/۳۴	۰/۱۷	۰/۲۵	۰/۰۰	۰/۸۳
رشد فروش	۳۵۶	۱۰۰/۱۲۵۹۰	۵۶۶۵۹۲	۳۶۰۰۶۲۳۱	-۳۵۰۵۵۶۴	۲۶۶۹۶۲۵۰۶
دارایی ثابت	۳۵۶	۰/۲۴	۰/۱۷	۰/۲۰	۰/۰۰	۰/۹۰
وجه نقد	۳۵۶	۰/۶۷	۰/۷۲	۰/۲۲	۰/۰۹	۰/۹۹
اهرم	۳۵۶	۰/۰۸	۰/۰۴	۰/۱۱	۰/۰۰	۰/۶۹
نرخ ارز	۳۵۶	۶۸/۵۷	۴۸/۳۰	۶۲/۱۰	۱۱/۰۰	۱۶۶/۶۶
تورم	۳۵۶	۲۷/۱۶	۳۶/۴۰	۱۲/۵۵	۹/۶۰	۴۱/۲۰
تولید ناخالص داخلی	۳۵۶	۰/۱۳	۰/۱۲	۰/۱۴	-۰/۲۵	۰/۵۹
سرمایه در گردش	۳۵۶	۰/۳۴	۰/۱۷	۰/۲۵	۰/۰۰	۰/۸۳

در هیستوگرام زیر نرمال بودن متغیر وابسته کاملاً محسوس است.

نمودار ۱: نمودار نرمالیتی متغیر وابسته

نمودارهای پراکنش باقیمانده در مقابل مقادیر برآورد شده جهت تشخیص همسانی واریانس: تقریباً پراکندگی در این نمودار تصادفی بوده و الگومند نیست.

نمودار ۲: نمودار پراکنش متغیر وابسته

انتخاب مدل (تحلیل پنبلی)

جدول ۱۰: آزمون چاو و آزمون هاسمن برای انتخاب مدل مناسب

نتیجه	آزمون هاسمن			آزمون چاو یا لیمر			مدل
	مقدار احتمال	درجه آزادی	مقدار کای-دو	مقدار احتمال	درجه آزادی	آزمون اثرات	
مدل با اثرات تصادفی	۰/۶۰۶	۸	۶/۳۷	۰/۰۰۰	(۸۸،۲۵۶)	۲/۶۰	مقدار F
				۰/۰۰۰	۸۸	۲۲۷/۲۵	مقدار کای - دو
مدل با اثرات تصادفی	۰/۲۲۵	۹	۱۱/۸۰	۰/۰۰۰	(۸۸،۲۵۶)	۲/۶۲	مقدار F
				۰/۰۰۰	۸۸	۲۲۸/۶۲	مقدار کای - دو

کیفیت، توجه به مشتریان، فعالیت‌های زیست محیطی، مصرف بهینه انرژی و قوانین سخت به گونه‌ای که به هر مولفه ۱ امتیاز داده می‌شود و سپس میانگین آن نشان‌دهنده افشای اطلاعات زیست محیطی است)

متغیر وابسته: عملکرد مالی (بازده دارایی‌ها) = سود خالص تقسیم بر دارایی‌ها)

متغیرهای کنترلی: متغیرهای رشد فروش، دارایی ثابت، وجه نقد، اهرم مالی، نرخ ارز، تورم، تولید ناخالص داخلی و سرمایه در گردش را در بر می‌گیرد. λ مجموع β متغیرهای کنترلی است.

فرضیه اول: افشای اطلاعات زیست محیطی با عملکرد مالی رابطه معناداری دارد.

$$ROA_{it} = \beta_0 + \beta_1 EID_i + \lambda CONTROLS_i + \varepsilon_{it}$$

فرض صفر و فرض مقابل در این مدل به صورت زیر است:

$$\begin{cases} H_0: \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_8 = 0 \\ H_1: \beta_i \neq 0 \quad i = 1, 2, \dots, 8 \end{cases}$$

متغیر مستقل: افشای اطلاعات زیست محیطی (میانگین مولفه-های زیست محیطی شامل دارا بودن گواهینامه، سیستم کنترل

درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترل بیان می‌گردد. مقدار آماره دوربین واتسون برابر با ۱/۷۴ است مقادیر نزدیک به ۲ حاکی از عدم خودهمبستگی باقیمانده ها که یکی دیگر از فروض رگرسیون است را نشان می‌دهد. بنابراین خودهمبستگی بین باقیمانده ها وجود ندارد.

در جدول زیر مدل با اثرات تصادفی برآورد شده است مقدار احتمال معنی‌داری F برابر با ۰/۰۰۰ است. این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود یعنی در سطح اطمینان ۹۵ درصد مدل معنی‌داری وجود دارد. میزان ضریب تعیین برابر با ۰/۳۲ است یعنی ۳۲

جدول ۱: برآورد و آزمون پارامترهای مدل اول (متغیر وابسته عملکرد مالی (بازده دارایی))

پارامترها	مقدار ضرایب	مقدار t	مقدار احتمال	نتیجه	VIF
مقدار ثابت	۰/۰۶۷	۱/۴۶	۰/۱۴۶	بی‌معنی	-
اطلاعات زیست محیطی	۰/۱۰۱	۳/۰۷	۰/۰۰۲	معنادار و مثبت	۱/۰۹
رشد فروش	-۰/۰۰۰۰۰۰۰۰۳۶	-۱/۴۹	۰/۱۳۶	بی‌معنی	۱/۵۵
دارایی ثابت	-۰/۰۶۱	-۱/۲۶	۰/۲۰۹	بی‌معنی	۱/۷۴
وجه نقد	۰/۰۳۶	۰/۸۰	۰/۴۲۶	بی‌معنی	۱/۸۸
اهرم	-۰/۲۱۸	-۳/۴۰	۰/۰۰۱	معنادار و منفی	۱/۱۱
نرخ ارز	-۰/۰۰۰۰۹	-۰/۸۰	۰/۴۲۷	بی‌معنی	۱/۸۸
تورم	۰/۰۰۱	۱/۵۰	۰/۱۳۶	بی‌معنی	۱/۹۵
تولید ناخالص داخلی	-۰/۰۰۴	-۱/۷۷	۰/۰۷۸	بی‌معنی	۲/۷۰
سرمایه در گردش	۰/۰۰۰۰۰۰۱۲	۷/۹۷	۰/۰۰۰	معنادار و مثبت	۱/۶۴
	مقدار F	۱۸/۲۷	مقدار احتمال F		۰/۰۰۰
	ضریب تعیین	۰/۳۲	دوربین واتسون		۱/۷۴

فرضیه دوم: آلاینده‌ی صنعت بر رابطه افشای اطلاعات زیست

محیطی با عملکرد مالی تأثیر معناداری دارد.

$$ROA_{it} = \beta_0 + \beta_1 EID_i + \beta_2 INDPOL_i + \beta_3 EID_i * INDPOL_i + \lambda CONTROLS_i + \epsilon_{it}$$

در جدول زیر مدل با اثرات تصادفی برآورد شده است مقدار احتمال معنی‌داری F برابر با ۰/۰۰۰ است. این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود یعنی در سطح اطمینان ۹۵ درصد مدل معنی‌داری وجود دارد. میزان ضریب تعیین برابر با ۰/۴۲ است یعنی در مدل به میزان ۴۲ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترل بیان می‌گردد. مقدار آماره دوربین واتسون برابر با ۱/۷۵ است مقادیر نزدیک به ۲ حاکی از عدم خودهمبستگی باقیمانده ها که یکی دیگر از فروض رگرسیون است را نشان می‌دهد.

مقادیر VIF (عامل افزایش واریانس) شاخصی برای بررسی همخطی بین متغیرهای مستقل است در صورتی که مقدار آن بالاتر از ۱۰ باشد احتمال وجود همخطی بین متغیرهای مستقل وجود دارد. میزان این شاخص برای متغیرها کمتر از ۱۰ است (بیشترین مقدار برابر با ۲/۷۰ است). مقدار آماره t برای EID برابر با ۳/۰۷ است و چون این مقدار بیشتر از ۱/۹۶ است، لذا رابطه این متغیر با متغیر وابسته معنادار و مثبت است لذا فرضیه صفر رد می‌گردد. مقادیر آماره آزمون برای متغیرهای کنترلی LEV برابر با -۳/۴۰ (معنادار و منفی) و GDP برابر با -۱/۷۷ (معنادار و منفی در سطح ۹۰ درصد اطمینان) و برای WC برابر با ۷/۹۷ (معنادار و مثبت) است برای سایر متغیرهای کنترلی رابطه معناداری با متغیر وابسته وجود ندارد. مقدار آماره t برای عرض از مبدا برابر با ۱/۴۶ است که در سطح اطمینان ۹۵ درصد در ناحیه عدم رد فرض صفر قرار دارد یعنی عرض از مبدا معنادار نیست. با توجه به اینکه شرکت‌هایی که مسائل زیست‌محیطی را رعایت و افشا می‌نمایند مورد توجه ذی‌نفعان قرار می‌گیرند، از اینرو عملکرد مالی آنها نیز بهبود خواهد یافت. نتیجه این فرضیه خود نشانگر این موضوع است که رعایت قوانین زیست‌محیطی هیچ تناقضی با بهبود عملکرد مالی ندارد.

جدول ۱۲: برآورد و آزمون پارامترهای مدل چهارم

پارامترها	مقدار ضرایب	مقدار t	مقدار احتمال	نتیجه	VIF
مقدار ثابت	۰/۱۳۱	۳/۱۳	۰/۰۰۲	معنادار و مثبت	-
اطلاعات زیست محیطی	EID	۱/۸۶	۰/۰۶۳	معنادار و مثبت*	۲/۰۳
آلاینده‌گی	INDPOL	-۵/۶۰	۰/۰۰۰	معنادار و منفی	۲/۸۸
تاثیر آلاینده‌گی بر رابطه	EID*INDPOL	۲/۵۹	۰/۰۱۰	معنادار و مثبت	۴/۰۴
رشد فروش	SG	۰/۰۰۰۰۰۰۰۰۱	۰/۹۵۵	بی‌معنی	۱/۷۱
دارایی ثابت	IA	-۱/۵۲	۰/۱۳۰	بی‌معنی	۱/۷۴
وجه نقد	CASH	۰/۰۰۰۰۳۲۴	۰/۰۰	بی‌معنی	۱/۹۲
اهرم	LEV	-۰/۱۸۴	۰/۰۰۲	معنادار و منفی	۱/۱۳
نرخ ارز	CURRENCY	-۰/۰۰۰۰۷۲	۰/۵۲۲	بی‌معنی	۱/۸۹
تورم	INF	۰/۰۰۱	۱/۶۷	بی‌معنی	۱/۹۵
تولید ناخالص داخلی	GDP	-۰/۰۰۳	۰/۱۲۱	بی‌معنی	۲/۷۱
سرمایه در گردش	WC	۰/۰۰۰۰۰۰۱۱	۷/۴۷	معنادار و مثبت	۱/۷۳
	مقدار F	۲۲/۳۸	مقدار احتمال F		۰/۰۰۰
	ضریب تعیین	۰/۴۲	دوربین واتسون		۱/۷۵

فعالیت‌های شرکت‌ها دارد، به طوری که برای اغلب سرمایه‌گذاران توجه به مسائل پایداری شرکت بیشتر از توجه به مسائل سنتی مالی است. به علاوه با توجه به عضویت کشور در اغلب معاهده‌های زیست‌محیطی بین‌المللی و افزایش قوانین و استانداردهای موجود لحاظ نمودن معیارهای زیست‌محیطی در فعالیت‌های توسعه‌ای شرکت‌ها ضروری می‌باشد. صنعتی شدن در سراسر جهان سبب ایجاد مسئولیت‌های زیست‌محیطی و اجتماعی مهمی شده است که خواه ناخواه اثرهای مالی و غیر مالی خاص خود را بر جای گذاشته است. آگاهی روزافزون نسبت به این موارد و شناسایی حساسیت استفاده‌کنندگان نسبت به وضعیت محیط زیست و توسعه پایدار، شرکت‌ها و به خصوص صنایع آلاینده را بر آن داشته تا برای بهبود عملکرد مالی خود دست به تولید محصولات سازگار با محیط زیست بزنند و هر آنچه در این راستا انجام می‌دهند را برای ذی‌نفعان خود به شکلی افشا نمایند. از این رو، گزارش‌های زیست‌محیطی به یکی از نیازهای جوامع تبدیل شده است. این توجه و نگرش منجر به پاسخگویی و رفع نیازهای استفاده‌کنندگان و بهبود عملکرد سازمان در عرصه رقابتی می‌شود. در صورت تأیید ارتباط گزارشگری زیست‌محیطی با مربوط بودن ارزش و عملکرد، تأکید بر تهیه این گزارش‌ها در قالب‌های استاندارد راهگشا خواهد بود. از اینرو هدف از این پژوهش ارائه مدل عملکرد مالی بر اساس افشا اطلاعات زیست‌محیطی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران است. لذا در مرحله اول به شناسایی مولفه‌های موثر بر پیش‌بینی عملکرد مالی با افشای اطلاعات زیست‌محیطی پرداخته شد. با مطالعه ۷۶ پژوهش داخلی و خارجی متغیرهای

مقدار آماره t برای EID برابر با ۱/۸۶ (معنادار و مثبت در سطح ۹۰ درصد)، برای INDPOL برابر با -۵/۶۰ (معنادار و منفی) و برای EID*INDPOL برابر با ۲/۵۹ (معنادار و مثبت) است. با توجه به معنادار شدن بخش EID*INDPOL که حاکی از نشانه تاثیر INDPOL در رابطه افشای اطلاعات زیست‌محیطی با عملکرد مالی است، لذا فرضیه صفر رد می‌شود. همچنین مقدار آماره t برای متغیرهای کنترلی LEV برابر با -۳/۱۶ (معنادار و منفی)، برای WC برابر با ۷/۴۷ (معنادار و مثبت) است سایر متغیرهای کنترلی در سطح ۹۵ درصد اطمینان بی‌معنی هستند. مقدار آماره t برای عرض از مبدا برابر با ۳/۱۳ است که در سطح اطمینان ۹۵ درصد در ناحیه رد فرض صفر قرار دارد یعنی عرض از مبدا معنادار است. نتیجه این فرضیه نشان‌دهنده این موضوع است که افشای اطلاعات زیست‌محیطی در شرکت‌های آلاینده متفاوت از شرکت‌های پاک می‌باشد و این نتیجه تأثیر افشای اطلاعات زیست‌محیطی بر عملکرد را نمایان‌تر می‌نماید.

بحث و نتیجه گیری

در کشور ما در سال‌های اخیر، در پی تغییرات اقلیمی و خسارت به محیط‌زیست از جمله کاهش منابع طبیعی و آلودگی محیط‌زیست، مباحث حسابداری سبز و عملکرد زیست‌محیطی، بیش از پیش مورد توجه سیاستگذاران و پژوهشگران قرار گرفته و همچون بسیاری از کشورها در سراسر جهان، ایجاد حسابداری سبز و افشای اطلاعات زیست‌محیطی را برای شرکت‌ها اجباری نموده‌اند. از این‌رو در شرایط فعلی توجه به مسائل پایداری شرکت و سرمایه‌گذاری‌های مربوط به آن تأثیر بسزایی بر

با توجه به نتایج پژوهش در خصوص فرضیه‌های تأیید شده پیشنهادهایی به شرح ذیل ارائه می‌گردد:

فرضیه اول: افشای اطلاعات زیست محیطی با عملکرد مالی رابطه معنادار مثبتی دارد. در این فرضیه مشخص شد که افشای اطلاعات زیست محیطی بر عملکرد مالی شرکت‌ها تأثیر بسزایی دارد، لذا شرکت‌ها باید به افشای کامل اطلاعات زیست محیطی در گزارش‌های سالانه نمایند. به سازمان بورس اوراق بهادار پیشنهاد می‌شود که با همکاری سازمان محیط زیست یک نظامنامه برای افشای اطلاعات زیست محیطی در قالب یک گزارش جداگانه نماید تا شفافیت افشای اطلاعات زیست محیطی بیشتر شود و سرمایه‌گذاران و تحلیلگران و امثالهم بتوانند از این اطلاعات بهره بیشتری در تصمیم‌گیری‌هایشان ببرند. مدیران نیز با افشای کامل اطلاعات زیست محیطی علاوه بر بهبود عملکرد میزان پاسخگویی خود به ذی‌نفعان و ذی‌حقان کلیدی را بهبود می‌بخشند. همچنین مدیران با توجه به اهمیت اطلاعات زیست محیطی برای ذی‌نفعان لازم است که تمامی اقدامات زیست محیطی خود را به صورت مشروح در گزارش‌های مالی و سایت خود افشا نمایند.

فرضیه دوم: آلاینده‌گی صنعت بر رابطه افشای اطلاعات زیست-محیطی با عملکرد مالی تأثیر معنادار مثبتی دارد.

افشای اطلاعات زیست محیطی برای شرکت‌های آلاینده از اهمیت بیشتری برخوردار است، لذا این شرکت‌ها باید با شفافیت بیشتری اطلاعات زیست محیطی و اقدامات انجام شده را افشا نمایند. با توجه به اینکه افشای اطلاعات زیست محیطی دارای هزینه‌های زیادی است و مخارجی را بر شرکت تحمیل می‌نماید، شرکت‌های موجود در صنایع پاک بهتر است که با در نظر گرفتن منفعت - هزینه افشای اطلاعات زیست محیطی تنها اقدامات مورد توجه ذی‌نفعان را ارائه نمایند. برای مثال این شرکت‌ها می‌توانند بر تولید محصولات پاک و کاهش مصرف انرژی تأکید نمایند و از این طریق عملکرد مالی خود را بهبود ببخشند. سرمایه‌گذاران نیز به افشای اطلاعات زیست محیطی در شرکت‌های آلاینده بیشتر از سایر شرکت‌ها توجه نمایند.

به پژوهشگران آتی پیشنهاد می‌شود پژوهشی در خصوص ارائه مدل مطلوب اندازه‌گیری افشای اطلاعات زیست محیطی در صنایع آلاینده و پاک به صورت مقایسه‌ای با روش دلفی (استفاده از متون تخصصی و مصاحبه برای اندازه‌گیری متناسب شرایط کشور) انجام دهند.

کنترلی موثر بر مدل پژوهش مشخص شدند. بعد از این مرحله ۲ فرضیه تدوین شد. که نتایج آنها به شرح ذیل بود:

فرضیه اول: افشای اطلاعات زیست محیطی با عملکرد مالی رابطه معنادار مثبتی دارد. نتایج این فرضیه با نتیجه پژوهش‌های (غلامی و همکاران (۲۰۲۲)؛ یانگ و همکاران (۲۰۲۲)؛ الیلی و نوبانی (۲۰۲۲)؛ هائیکسا و جیانپینگ (۲۰۲۲)؛ زای و همکاران (۲۰۲۲)؛ دانکوا و همکاران (۲۰۲۱)؛ خلود و همکاران (۲۰۲۱)؛ رجیبی و قجریبگی (۲۰۲۱)؛ قاسمی و همکاران (۲۰۲۰)؛ اچیر و همکاران (۲۰۲۰)؛ پاناگیوتیس و همکاران (۲۰۱۹)؛ ژیانگ و چن (۲۰۱۷)؛ سانگ و همکاران (۲۰۱۷)؛ شهابی و همکاران (۱۴۰۰)؛ اشرف طالش و همکاران (۱۴۰۰)؛ طیاران و همکاران (۱۳۹۹) همخوانی داشت.

فرضیه دوم: آلاینده‌گی صنعت بر رابطه افشای اطلاعات زیست محیطی با عملکرد مالی تأثیر معنادار مثبتی دارد. نتایج این فرضیه با نتیجه پژوهش‌های رجیبی و قجریبگی (۲۰۲۱)؛ ژیانگ و چن (۲۰۱۷)؛ عباسی و محمدی (۱۳۹۱) تا حدودی همخوانی داشت. لازم بذکر است که در پژوهش‌های مربوطه با استفاده از داده‌های گزارش‌های شرکت‌ها به تحلیل تأثیر آلاینده‌گی بر رابطه افشای اطلاعات زیست محیطی و عملکرد نپرداخته‌اند و این موضوع یکی از تفاوت‌های اساسی پژوهش حاضر با پژوهش‌های قبلی می‌باشد.

در میان متغیرهای کنترلی اهرم مالی، تولید ناخالص داخلی و سرمایه در گردش نیز در پیش بینی عملکرد مالی نقش داشتند. که با پژوهش‌های هانینان و همکاران (۲۰۱۸)؛ هسوئن (۲۰۱۷)؛ آقاچان نشتایی و همکاران (۱۳۹۹) همخوانی داشت.

افشای اطلاعات زیست محیطی با توجه به جهانی شدن اقتصاد و اهمیت آن برای مردم بر عملکرد مالی تأثیرات مثبتی دارد و این موضوع در شرکت‌های بزرگتر مشهودتر است. همچنین آلاینده‌گی صنعت نیز رابطه مربوطه را تقویت می‌کند، زیرا این رابطه در شرکت‌های آلاینده در صنعت خودرو و فرآورده‌های نفتی بالاتر از شرکت‌های پاک موجود در صنعت دارو و صنایع غذایی بود. افزایش اهمیت توجه به معیارهای غیر مالی شرکت‌ها در سال‌های اخیر سبب شده تا همه شرکت‌ها و به خصوص شرکت‌های آلاینده دیگر نتوانند نسبت به مسائل زیست محیطی و اجتماعی بی‌اهمیت باشند. از سوی دیگر با افزایش اهمیت توسعه پایدار و الزامات زیست محیطی شرکت‌هایی که به مسائل زیست محیطی توجه نکنند از گردونه رقابت خارج خواهند شد. نتایج این پژوهش نشان داد که شرکت‌ها برای بهبود عملکرد خود و ماندن در گردونه رقابت علاوه بر مباحث مالی به مباحث زیست محیطی نیز توجه نمایند، تا از این طریق در بلندمدت بتوانند خلق ارزش نمایند.

منابع فارسی

- * اتنی عشری حمیده، ولی زاده لاریجانی اعظم. (۱۳۹۷). رفتار ریسک پذیر طی چرخه عمر شرکت و اثر آن بر عملکرد مالی آتی به روش گشتاورهای تعمیم یافته (GMM). پژوهش های حسابداری مالی، ۱۰ (پیاپی ۳۵)، ۱۸-۱.
- * اقبالی مقدم، محمدرضا، حمیدیان، محسن، نوراله زاده، نوروز. (۱۴۰۱). ارائه الگوی بهینه رعایت مسئولیت اجتماعی حرفه حسابرسی با استفاده از رویکرد تحلیل عاملی اکتشافی معادلات ساختاری. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۱۱ (۴۳)، ۳۳۷-۳۵۴.
- * اخباری، محمد علی، پناهیان، محمدرضا، (۱۳۹۹)، بررسی رابطه افشای اطلاعات زیست محیطی اجباری بر نرخ بازده دارایی و نرخ بازده حقوق صاحبان سهام (مطالعه موردی: شرکت های بورس اوراق بهادار تهران)، چهارمین کنفرانس بین المللی مدیریت، حسابداری، بانکداری و اقتصاد نوین، مشهد.
- * اشرف طالبش، سیده‌ادی، فرساد امان الهی، غلامرضا، کیقبادی، امیررضا، لشگری، زهرا. (۱۴۰۰). تأثیر عملکرد زیست محیطی و مسئولیت اجتماعی بر ارزش بازار: نقش واسطه‌ای عمر شرکت. دانش حسابداری مالی، ۸ (۳)، ۲۲۹-۲۶۷.
- * آقاجان نشتایی رضا، چیرانی ابراهیم، گودرزوند چگینی مهرداد. (۱۳۹۹). تأثیر استراتژی های مالی بر عملکرد مالی در شرکت های تولیدی شیمیایی، لاستیک و پلاستیک در مقایسه با کل شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دانش سرمایه گذاری، ۹ (۳۶)، ۲۴۹-۲۳۳.
- * آقاجانی افروزی علی اکبر، یداللهی فارسی جهانگیر، احمدپورداریانی محمود، متوسلی محمود. (۱۳۹۸). تأثیر مسوولیت پذیری اجتماعی شرکتی بر عملکرد مالی کسب و کارهای خانوادگی کشاورزی. راهبردهای کارآفرینی در کشاورزی، ۶ (۱۱)، ۶۸-۷۶.
- * اکبری محسن، فرخنده مهسا، ایاغ زهرا. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر رقابت در بازار محصول بر عملکرد مالی با تعدیل کنندگی کیفیت افشای اطلاعات: شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. مدیریت دارایی و تامین مالی، ۷ (پیاپی ۲۴)، ۴۴-۲۹.
- * انصاری، عبدالمهدی، کریمی، محسن، ۱۳۸۸، بررسی توان معیارهای داخلی ارزیابی عملکرد مدیریت در تبیین ارزش ایجاد شده برای سهامداران، فصلنامه پژوهش ها حسابداری، ۱، ۱۱۲-۱۳۰.
- * بادآورنهندی یونس، برادران حسن زاده رسول، جلالی فر ژیلدا. (۱۳۹۳). بررسی ارتباط بین مسوولیت پذیری اجتماعی و عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. مدیریت بهره وری (فراسوی مدیریت)، ۷ (۲۸)، ۱۳۹-۱۶۴.
- * بهرام فر نقی، ساعی محمدجواد. (۱۳۸۵). ارایه مدل برای پیش بینی عملکرد (مالی و بازار) شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از اطلاعات مالی منتشره. بررسیهای حسابداری و حسابرسی، ۱۳ (۴۳)، ۴۵-۷۰.
- * پاک مرام عسگر، لطفی بهرام. (۱۳۹۵). ارتباط حاکمیت شرکتی با عملکرد مالی و ریسک شرکتهای بیمه ای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پژوهشنامه بیمه (صنعت بیمه)، ۳۱ (۴ مسلسل ۱۲۴)، ۲۵-۴۸.
- * پورعلی، محمدرضا و حجامی، محدثه، ۱۳۹۲، تأثیر عملکرد زیست محیطی بر عملکرد مالی شرکت ها؛ تبیین نقش متغیر مداخله گر افشای مسوولیت اجتماعی، دومین همایش ملی بررسی راهکارهای ارتقاء مباحث مدیریت، حسابداری و مهندسی صنایع در سازمانها، گچساران.
- * توکلی دهقانی محمدرضا، شاهوردیانی شادی، موسی پور حجت اله. (۱۳۹۶). بررسی رابطه بین مدیریت زنجیره تامین پایدار با عملکرد زیست محیطی و عملکرد مالی. پژوهشنامه بازرگانی، ۲۲ (۸۵)، ۱۹۴-۱۷۱.
- * جباری پیروسیان، جابر، نوبری، علیرضا. (۱۳۹۹). شناسایی و رتبه بندی عوامل سرمایه گذاری سبز. دانش سرمایه‌گذاری، ۹ (۳۴)، ۱۰۷-۷۱.
- * جعفری جم حسین، علی عسکری فائزه، زارعی حمید. (۱۳۹۸). عملکرد مالی و ارزش شرکت ها: نقش افشا اطلاعات پایدار. دانش حسابداری مالی، ۶ (پیاپی ۲۲)، ۲۱۵-۲۴۲.
- * جلیلی، سودابه، (۱۳۹۳)، پاسخگویی و اثربخشی نظامهای نظارتی، فصلنامه رسالت مدیریت دولتی، دوره ۱، شماره ۱، صص ۱۲۰-۱۵۶.
- * جوادی، نوید، فتاحی، سیروس. (۱۳۹۵). بررسی تاثیر پاداش مدیران بر ساختار سرمایه و عملکرد مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. راهبرد مدیریت مالی، ۴ (۱۴)، ۹۴-۶۹.
- * جوکار حسین، دانشی وحید، بهارمقدم مهدی. (۱۳۹۸). بررسی وجود نقطه بحرانی تورم و سطح بهینه مدیریت سرمایه در گردش و تاثیر آن بر عملکرد مالی بنگاه های

- اقتصادی. پژوهش‌های حسابداری مالی، ۱۱(۳) (پیاپی ۴۱) ، ۱۹-۵۰.
- * چالاکی پری، غیور فرزاد، باقری کاوه. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین افشای اختیاری حاکمیت شرکتی و عملکرد مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۸(۱) (پیاپی ۲۹) ، ۳۹-۶۰.
- * حسینی سیده محبوبه، زمانیان غلامرضا، میرباقری جم محمد. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر نوسانات نرخ ارز بر شاخص‌های عملکرد مالی بانک‌های حاضر در بورس اوراق بهادار تهران. پژوهش‌های مدیریت عمومی، ۹(۳۳) ، ۲۶۷-۲۵۱.
- * حیدرپور، فرزانه؛ قرنی، محمد، (۱۳۹۴). تأثیر حسابداری زیست محیطی بر شاخص‌های مالی و عملیاتی شرکت‌های تولیدی، فصلنامه پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۷(۲۶): ۵۰-۳۹.
- * حیدری کیا مریم، حسین زاده مصطفی. (۱۳۹۸). تأثیر ساختار سرمایه و عوامل کلان اقتصادی بر عملکرد مالی و ارزش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پژوهشنامه بازرگانی، ۲۳(۹۰) ، ۵۴-۳۳.
- * خانیاشی، محمد، زاهدی، شمس السادات، الوانی، مهدی، (۱۳۹۰). پاسخگویی؛ بستری برای تقویت اعتماد عمومی، نظم و امنیت انتظامی، ۲(۴) ، ۵۵-۳۰.
- * خوش طینت محسن، قره داغی مریم، رسولی سمیه. (۱۳۹۸). تأثیر مدیریت سود بر سطح افشا و عملکرد مالی واقعی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۸(۳۲) ، ۴۸-۲۱.
- * داداشی، نسرين، پورعلی، محمدرضا. (۱۴۰۱). تأثیر مسئولیت اجتماعی و ریسک پذیری بر عملکرد شرکت‌ها با توجه به متغیر تعدیل‌گر محدودیت مالی. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۱۱(۴۱) ، ۱۵۸-۱۴۵.
- * دسینه، مهدی و مریدی، فاطمه و مهدی زاده دهنوی، رحمان، ۱۳۹۱، حسابداری زیست محیطی: گامی به سوی توسعه پایدار، دومین همایش ملی سلامت، محیط زیست و توسعه پایدار، بندرعباس.
- * دلیری، جواد، رضایی، فرزین، محمدی نوده، فاضل. (۱۳۹۹). آزمون خوش بینی مدیران بر مولفه‌های اجتماعی-اقتصادی و رویکرد گزارشگری عملکرد پایدار (مسئولیت اجتماعی). دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۹(۳۵) ، ۳۴-۲۱.
- * رضانی لیندی، مینا، ۱۳۹۴، بررسی اثر عملکرد اجتماعی، زیست محیطی و اخلاقی بر عملکرد مالی در صنایع
- شیمیایی، دارویی و خودروئی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، دومین کنفرانس بین المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت، اقتصاد و علوم انسانی.
- * روحی علی، آذر نسرين. (۱۳۸۹). بررسی روابط بین معیارهای غیرمالی و عملکرد مالی شرکت (مورد مطالعه: شرکت‌های بیمه دولتی شعب استان تهران). پژوهشنامه بیمه (صنعت بیمه)، ۲۵(۴) (مسلسل ۱۰۰)، ۱۳۰-۱۰۵.
- * سجادی، حمید، حمیدیان، محسن، اسماعیل زاده، علی. (۱۴۰۱). ارائه الگویی از ارزیابی عملکرد بلندمدت بانک‌های تجاری مبتنی بر رویکرد مزیت رقابتی پایدار. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۱۱(۴۲) ، ۸۵-۷۱.
- * سلیمانی، غلامرضا، ۱۳۸۹، ارزیابی کارایی الگوهای پیش بینی بحران مالی برای شرکت‌های ایرانی، مجله دانش حسابداری، سال اول، ۲، ۱۵۸-۱۳۹.
- * شفیعی، شهرام، زارعیان، حسین، براخاص قرمیش، حسین، (۱۳۹۶). تأثیر هوش تجاری بر عملکرد مالی از طریق نوآوری و موفقیت برند، فصلنامه مطالعات مدیریت ورزشی، ۴۱، ۱۲۷-۱۴۶.
- * شهبابی، صالح، جمشیدی نوید، بابک، قنبری، مهرداد. (۱۴۰۰). بررسی ارتباط بین مدیریت زیست محیطی و عملکرد مالی. فصلنامه آموزش و بهسازی منابع انسانی، ۴(سال دوم شماره سوم پاییز ۱۴۰۰) ، ۱۳-۱.
- * شهیدی آمنه، یآوری کاظم، دهقان دهنوی محمدعلی، حیدری حسن. (۱۳۹۴). اثر توسعه بازار سهام بر عملکرد بنگاه‌های غیر مالی در ایران. جستارهای اقتصادی، ۱۲(۲۳) ، ۷۹-۱۰۸.
- * شهیدی آمنه، یآوری کاظم، دهقان دهنوی محمدعلی، حیدری حسن. (۱۳۹۶). توسعه بخش بانکی، ساختار سرمایه و عملکرد بنگاه‌های غیر مالی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار. مدیریت دارایی و تامین مالی، ۵(۲) (پیاپی ۱۷) ، ۱-۲۰.
- * صالحی امیری، سید رضا؛ مطهری نژاد، سید مجید؛ (۱۳۸۹). مسئولیت اجتماعی شرکت مبتنی بر مدیریت استراتژیک سازمان، پژوهشنامه، ۶۲، ۹ تا ۳۲.
- * صحت، سعید، شریعت پناهی، مجید، مسافری راد، فراز، (۱۳۹۰). رابطه بازده دارایی‌ها، حقوق صاحبان سهام و ارزش افزوده اقتصادی در صنعت بیمه، فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، سال نهم، ۳۲، ۱۴۰-۱۲۱.
- * صنوبر، ناصر، خلیلی، مجید، ثقفیان، حامد. (۱۳۹۰). بررسی رابطه ی بین مسئولیت پذیری اجتماعی با عملکرد مالی شرکت‌ها. کاوش‌های مدیریت بازرگانی، ۲(۴) ، ۵۲-۲۸.

- * طیاران شهرزاد، طوطیان صدیقه، محمدی آوا. (۱۳۹۹). تاثیر ابعاد نوآوری سبز و فرهنگ نوآوری بر عملکرد مالی سازمان با توجه به نقش عملکرد زیست محیطی. اندیشه آما، ۱۹(۷۳)، ۱۰۳-۱۲۰.
- * عباسی، ابراهیم، محمدی، فرهاد، (۱۳۹۱). بررسی گزارشگری مالی عملکرد زیست محیطی شرکتهای آلاینده پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه حسابداری سلامت، ۱(۱)، ۴۶-۳۳.
- * عبیری، هلن، قلی پور کنعانی، یوسف، مهرآرا، اسداله، باقرزاده، محمدرضا. (۱۴۰۱). رتبه بندی عوامل موثر بر ارزیابی عملکرد مالی و عملیاتی برنامه ها با استفاده از تکنیک فرآیند تحلیل سلسله مراتبی. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۱۱(۴۳)، ۱۷۵-۱۸۸.
- * عسگرزادنوری باقر، امکانی پریسا. (۱۳۹۶). تاثیر مدیریت اثربخش ریسک در عملکرد مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران: نقش واسطه ای سرمایه فکری و اهرم مالی. مدیریت دارایی و تامین مالی، ۵(۲) (پیاپی ۱۷)، ۹۳-۱۱۲.
- * علی زاده ابراهیم، وکیلی فرد حمیدرضا، حمیدیان محسن. (۱۴۰۰). بررسی عوامل خرد و کلان خط مشی های اقتصادی موثر بر عملکرد مالی شرکت ها. خط مشی گذاری عمومی در مدیریت (رسالت مدیریت دولتی)، ۱۲(۴۳)، ۱۶۱-۱۷۹.
- * فخاری، حسین و گلی پور، نفسیه و نوروزی، محمد، (۱۴۰۰). بررسی رابطه بین گزارشگری افشای عملکرد زیست محیطی، اجتماعی و مالکیت نهادی با نقش میانجی عملکرد مالی، دومین کنفرانس بین المللی چالش ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری، دامغان.
- * فروغی عارف، رحیمی علیرضا. (۱۴۰۰). بررسی تاثیر قدرت مدیرعامل بر عملکرد مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. توسعه و سرمایه، ۶(۱) (پیاپی ۱۰)، ۲۳۱-۲۴۷.
- * فضیلت، فرهاد، ولی پور، هاشم، شاهوردیانی، شادی. (۱۴۰۰). اثر تعدیلی مسئولیت اجتماعی بر ارتباط سرمایه گذاری و عملکرد با تاکید بر عوامل مبتنی بر نظریه نمایندگی. دانش سرمایه گذاری، ۱۰(۳۸)، ۳۸۹-۴۱۰.
- * فغانی ماکرانی، خسرو، زندی، آناهیتا، (۱۳۹۷). بررسی تاثیر عملکرد اجتماعی، زیست محیطی و اخلاقی بر عملکرد مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، فصلنامه
- دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال ۷(۲۶): ۱۴۵-۱۵۸.
- * قائمی، محمدحسین، شهریار، مهدی، (۱۳۸۸). حاکمیت شرکتی و عملکرد مالی شرکت ها، پیشرفت های حسابداری (علوم اجتماعی و انسانی شیراز)، دوره ۱۱ (پیاپی ۵۷/۳)، ۱۱۳-۱۲۸.
- * قنبری قلعه رودخانی، مصطفی، وطن پرست، محمدرضا، آزادی، کیهان. (۱۴۰۰). عملکرد مسئولیت اجتماعی و افشا اطلاعات زیست محیطی: آزمون نظریه توسعه پایدار با استفاده از منطق فازی. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۱۰(۴۰)، ۸۹-۱۰۵.
- * گل دار، زهرا، امیری، مجتبی، قلی پور سوته، رحمت اله، معظمی، منصور، (۱۳۹۶). طراحی چارچوب مفهومی درگیرسازی ذینفعان در خط مشی گذاری عمومی، فصلنامه دانش حسابرسی، ۱۷(۶۶)، ۸۱-۱۰۵.
- * گل محمدی شورکی مجتبی، پورحیدری امید. (۱۳۹۵). تاثیر مدیریت ذینفعان بر عملکرد مالی شرکت. پژوهش های کاربردی در گزارشگری مالی، ۵(۸)، ۵۰-۲۵.
- * مامی مریم السادات، فرید داریوش. (۱۳۹۵). سرمایه در گردش، عملکرد شرکت و محدودیت های مالی: شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران. پژوهش های حسابداری مالی، ۸(۴) (پیاپی ۳۰)، ۱-۱۵.
- * متوسلی، محمود، (۱۳۷۳). خصوصی سازی یا ترکیب مطلوب دولت و بازار و توسعه اقتصادی، تهران: انتشارات موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی.
- * مختاری، حسین. (۱۳۹۹). تاثیر اندازه شرکت بر رابطه بین مسئولیت اجتماعی و عملکرد اقتصادی شرکت. چشم/انداز حسابداری و مدیریت، ۳(۲۶)، ۱-۱۷.
- * مرادی، مجید، (۱۳۹۵). نقش تئوری مشروعیت و تئوری ذینفعان در مسئولیت اجتماعی شرکت ها، مطالعات اقتصاد، مدیریت مالی و حسابداری، ۲(۴)، ۱۸۶-۱۷۴.
- * مرادیان محسن، آقاجانی حسنعلی. (۱۳۹۹). بررسی نقش عوامل سازمانی و اثرات میانجی توسعه محصول جدید سبز بر عملکرد مالی شرکت های صنعت نانو فناوری ایران. علوم و تکنولوژی محیط زیست، ۲۲(۶) (پیاپی ۹۷)، ۱۸۷-۱۷۵.
- * ملکیان، اسفندیار، سلمانی، رسول، شهبواری، معصومه. (۱۳۹۵). مطالعه رابطه بین مالکیت دولتی و نهادی با مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت ها (شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران). دانش سرمایه گذاری، ۵(۱۷)، ۷۴-۵۵.

- Business, Engineering and Industrial Applications (ISBEIA), 111, 25-28.
- * Avyvvv et al (2011). Study of corporate social responsibility and financial performance. *Journal of Economic*. 38, 77-114.
- * Barrett, J., Scott, A., 2001. The ecological footprint: a metric for corporate sustainability. *Corporate Environmental Strategy* 8, 316-325.
- * Barry, B., C., Mihov, T., V., (2015), Debt financing, venture capital, and the performance of initial public offerings, *Journal of Banking & Finance*, Vol. 58, No. 3, PP. 144-165.
- * Christensen, J., Kent, P., Routledge, J., Stewart, J., (2015), Do corporate governance recommendations improve the performance and accountability of small listed companies?, *Journal of Accounting and Finance*. N. 55, pp.133-164.
- * Danquah Jeff Boakye, Ishmael Tingbani, Gabriel Sam Ahinful, Randolph Nsor-Ambala. (2021). The relationship between environmental management performance and financial performance of firms listed in the Alternative Investment Market (AIM) in the UK. *Journal of Cleaner Production*, Vol. 278
- * Echr, B. B, Lahouel. M, G Bruna. and Y, Ben zaid. 2020. The curvilinear relationship between environmental performance and financial performance: an investigation of listed French firms using panel smooth transition model. *Finance research letters*: 1-17.
- * Ecological footprint standards, 2009. Ecological footprint standards, Oakland, Global Footprint Network. www.footprintstandards.org (accessed 20.07.11).
- * Ellili, N., Nobanee, H., (2022), Impact of economic, environmental, and corporate social responsibility reporting on financial performance of UAE banks, Vol.:(0123456789) *Environment, Development and Sustainability*, pp. 1-17.
- * Gates, S. (2000). "Strategic Performance Measurement Systems: Translating Strategy in to Results" *Journal of Applied corporate finance*, Vol 4, No. 3. PP 44-59.
- * Ghasemi. Mohamad, Mohamadi. Mosa, Aminpanah. Chiyah, 2020, examining the effects of greenhouse gas emissions, environmental performance and social performance on the financial performance of listed companies in tehran stock exchange, *Accountability Accounting and Society interests*, 39 number, pp. 93 - 109
- * Gholami, A.; Murray, P.A.; Sands, J. (2022), Environmental, Social, Governance & Financial Performance Disclosure for Large Firms: Is This Different for SME Firms? *Sustainability*, Vol. 14, 6019. <https://doi.org/10.3390/su14106019>.
- * Gupta, A, K., Gupta, N. (2020). Effect of corporate environmental sustainability on dimensions of firm performance – Towards sustainable development: Evidence from India. *Journal of Cleaner Production*. 235(2020): 119948
- * Haixia Wu & Jianping Li (2022): The relationship between environmental disclosure and financial performance: mediating effect of economic development and information penetration, *Economic*
- * مهدوی، غلامحسین، حسینی ازان آخاری، مهدی، ۱۳۸۷، بهترین معیار برای ارزیابی عملکرد مالی چیست؟، پژوهشنامه اقتصادی، شماره چهارم، صص ۱۴۵-۱۲۱.
- * نظری پور محمد، میرزایی فهیمه. (۱۳۹۷). بررسی تاثیر مدیریت هزینه استراتژیک بر عملکرد مالی با تاکید بر هزینه های زیست محیطی. *مطالعات مدیریت صنعتی*، ۱۶(۵۱)، ۲۰۷-۲۳۴.
- * نظری پور محمد، نصیری بهنام. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین سیستمهای مدیریت زیست محیطی و عملکرد مالی با تاکید بر عوامل بازار. پیشرفت های حسابداری (علوم اجتماعی و انسانی شیراز)، ۱۰(۱۱۰ (پیاپی ۳/۷۴)، ۲۴۴-۲۷۲.
- * نیکبخت، محمدرضا، رحیمی پور، اکبر. (۱۴۰۱). ارزیابی عملکرد سازمان با استفاده از مدل کارت امتیازی متوازن پایدار (مورد مطالعه: بانک سرمایه). *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱۱(۴۱)، ۶۳-۷۹.
- * نوعی یاسر، یعقوب نژاد احمد، کیقبادی امیررضا. (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین کیفیت حسابرسی داخلی با رشد قیمت سهام و عملکرد مالی بانکهای بورس اوراق بهادار تهران. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۹(۳۳)، ۱۹۳-۲۰۷.
- * وحیدی الیزایی، ابراهیم، فخاری، ماندانا. (۱۳۹۴). تاثیر مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی بر عملکرد مالی شرکت. پژوهش ها حسابداری و حسابرسی، ۷(۲۷)، ۸۲-۹۹.
- * یافتیان مهرناز، صادقی سمیه. (۱۳۹۸). بررسی رابطه غیرخطی بین افشا و عملکرد مالی با تمرکز بر نقش مدیریت سود: شواهدی از شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار ایران. پژوهش های تجربی حسابداری، ۹(۳۴)، ۳۲۷-۳۴۰.
- * یعقوبیان، شیرمحمد، جمشیدی نوید، بابک، قنبری، مهرداد، نادمی، آرش، (۱۴۰۱). شناسایی ابعاد مدل ارزیابی عملکرد شرکتها، تحت تاثیر ابزارهای حسابداری مدیریت با تاکید بر تئوری اقتضایی، *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱۱(۴۱)، ۱۱۱-۱۲۸.
- * Abban, Abdul Rashid, Zahid Hasan, Mohammad. (2020). The causality direction between environmental performance and financial performance in Australian mining companies - A panel data analysis. *Resources Policy*. September. 301-316
- * Abhijeet, k, D., Dambhare, S., Saraswat, S. (2020). Social sustainability assessment framework for indian manufacturing industry. *Materials Today: Proceedings*. 16(2020):1-8.
- * Arshad, R. and Razak, S.N.A.A. (2011). Corporate Social Responsibility Disclosure and Interaction Effects of Ownership Structure on firm Performance.

- research approaches in management and accounting , number 69 , pp. 114 - 95 .
- * Salvsky and Zvlch (2014). The relationship between the disclosure of corporate social responsibility and quality of earnings. *Scand. J. Econ.* 95, - 726 706.
  - * Song, H., Zhao, C., & Zeng, J. (2017). Can environmental management improve financial performance: An empirical study of A-shares listed companies in China. *Journal of Cleaner Production*, 141, 1051-1056.
  - * Tomori, Gergo, Vilmos Lakatos, and Bernadett Béresné Mártha. 2021. The Effect of Financial Risk Taking on Profitability in the Pharmaceutical Industry. *Economies* 9 :153 .<https://doi.org/10.3390/economies9040153>.
  - * Vincenzo V. A Russo and C Vurrob. 2016. Dealing with cultural differences in environmental management: exploring the CEP-CFP relationship. *Ecological economics*:1-9.
  - * Wahba, H., & Elsayed, K. (2015). The mediating effect of financial performance on the relationship between social responsibility and ownership structure. *Future Business Journal*, 1(1), 1-12.
  - * Wang Z. J Sariks. 2017. Corporate social responsibility governance outcome and financial performance. *Journal of cleaner production* 162:1607-1616
  - * Wanger C L Elipido. M Costa. G Cardoso and O Neto. 2017. The environmental performance of SMEs in the Brazilian textile industry and the relationship with their financial performance. *Journal of environmental management*: 1-7.
  - * Wothington, A.c. and T.West, 2001, Economic Value Added: A Review of the Theoretical and empirical Literature, *Asian Review of Accounting* 9(1): pp.67-86.
  - * Xiang, L., Chen Z., (2017), Corporate governance, social responsibility information disclosure, and enterprise value in China, *Journal of Cleaner Production*, 142(20):1075- 1084
  - * Xie, Dongchun, Xiaofeng, Li, Di, Zhou, (2022), Does environmental information disclosure increase firm exports?, *Economic Analysis and Policy*, Vol. 73, pp. 620-638.
  - * Yang, Y., Yang, F. & Zhao, X. The impact of the quality of environmental information disclosure on financial performance: the moderating effect of internal and external stakeholders. *Environ Sci Pollut Res* (2022). <https://doi.org/10.1007/s11356-022-20553-y>
  - * Zhang, Hua, Tiantian Xua, Chao Feng, (2022), Does public participation promote environmental efficiency? Evidence from a quasi-natural experiment of environmental information disclosure in China, *Energy Economics*, Vol. 108.
  - Research-Ekonomiska Istraživanja, DOI: 10.1080/1331677X.2022.2072355
  - * Haninun, H., Lindrianasari, L., Denziana, A., (2018), The effect of environmental performance and disclosure on financial performance, *International Journal of Trade and Global Markets*, Vol. 11, Nos. 1/2, pp. 137-148.
  - * Hsuehen Hsu, (2017), Environmental information disclosure and firm performance, *Proceedings of the 2017 International Conference on Economics, Finance and Statistics (ICEFS 2017)*. *Advances in Economics, Business and Management Research (AEBMR)*, vol. 26 , pp. 483-487.
  - * Khouloud. Farzaa, Zied. Ftitib, Zaineb. Hliouia, Waël. Louhichic, Abdel. Wahed. Omria, (2021) , The environmental innovation effect on corporate financial performance, *Journal of Environmental Management*, Volume 300, 15 December, 113695
  - * Krishnan, C.N.V., V. I. Ivanov, R. Masulis, and A. Singh, 2011, Venture capital reputation, post-IPO performance, and corporate governance." *Journal of Financial and Quantitative Analysis*46, 1295-1333.
  - * Marco Bagliani, Martini, Fiorenzo (2012), A joint implementation of ecological footprint methodology and cost accounting techniques for measuring environmental pressures at the company level, *Ecological Indicators*, www.elsevier.com: p.p 148-156.
  - * Meng, Jia, Zhang, ZhongXiang , (2022), Corporate environmental information disclosure and investor response: Evidence from China's capital market, *Energy Economics*, Vol., 108.
  - * Monika Bolek, Marta Kacprzyk, Rafał Wolski (2012),"The Relationship Between Economic Value Added and Cash Conversion Cycle in Companies Listed on the WSE", *Financial Internet Quarterly (e-Finance)*, vol. 8, nr 2, pp.1-10.
  - * Nishitani K N Jannah. and S K Hardinsyah. 2016. Does corporate environmental performance enhance financial performance? an empirical study of Indonesian firms. *Environmental development* 16: 303-323
  - * Noor M. F Scrimgeour. K Reddy and S Abidin. 2015. The relationship between environmental performance and financial performance in periods of growth and contraction: evidence from Australian publicly listed companies. *Journal of cleaner production*: 324-332
  - * Norhasimah Md Nor, Norhabibi Aishah Shaiful Bahari, Nor Amiera Adnan, Sheh Muhammad Qamarul Ariffin Sheh Kamal, Inaliah Mohd Alia, (2016), The Effects of Environmental Disclosure on Financial Performance in Malaysia, *Procedia Economics and Finance*, Vol. 35, 2016, pp. 117-126.
  - * Panagiotis T. R Kizys. I Chatziantonio and R Sagitova. 2019. Environmental and financial performance in the European manufacturing sector: an analysis of extreme tail dependency. *The British accounting review*: 1-25.
  - * Purdy, D. E.,(1983), The Enterprise Theory: An Extension, *Journal of Business Finance & Accounting*, Vol. 10, n. 4, pp. 531-541.
  - * Rajabi. Maryam, Ghajar beygi. Mahsa, 2021, Complex Relationship between environmental performance and financial performance , modern

Accounting Knowledge & Management Auditing
Vol. 12/ No. 45/ Spring 2023

presentation of model of financial performance based on the disclosure of environmental information in companies listed on the Tehran Stock Exchange (TSE)

Maryam Abgineh

Ph.D. Candidate, Department of Accounting, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Kordestan, Iran.

maryamabgenih@gmail.com

Mehrdad Ghanbari

Assistant Professor, Department of Accounting, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Kordestan, Iran.

(Corresponding Author)

mehrdadghanbari@yahoo.com

Mahmoud Rahmani

Assistant Professor, Department of Management, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Kordestan, Iran.

Mahmoud.Rahmani@iau.ac.ir

Abstract

Principle 50 of constitution pay attention to protection of environment. Due to the high importance of sustainable development and increasing competitiveness in the field of environmental performance, companies disclose environmental information through the publication of financial statements, explanatory notes, reports of public meetings, media and websites in order to improve their financial performance. The purpose of this research is presentation of pattern of financial performance based on the disclosure of environmental information in companies listed on the Tehran Stock Exchange (TSE). The current research is of a mixed type, which is applied in terms of purpose and descriptive-exploratory and descriptive-correlation in terms of method, so the research was conducted in two parts. In the first part, by studying Persian and English articles and using the 7-step meta-combination model, the variables related to the research model were identified and measured. In the second phase, the relationship between environmental information disclosure and financial performance was investigated by collecting data from listed companies (445 observations including 89 companies during the years 2017 to 2021) in polluting industries (automotive industry and oil industry) and clean industries (food industry and pharmaceutical industry). The findings showed that there is a significant relationship between disclosure of environmental information and financial performance. Also, industry pollution had an effect on this relationship. Paying attention to the disclosure of environmental information, especially in polluting industries, will create value and sustainable development of companies.

KeyWords: financial performance, disclosure of environmental information, companies listed on the Tehran Stock Exchange(TSE)

